

WAASAN PÄIVÄLEHTI

GPT3

Irtonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 36

Sunnuntaina, 3 syyskuuta

2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 tekee osan rutiinomaisesta toimitustyöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Uutiset

Hyvinvointialue sulkee terveysasemia ja hammashoitoloita

Jatkossa hyvinvointialueella toimii yhdeksän sosiaali- ja terveyskeskusta, jotka sijaitsevat Kristiinankaupungissa, Laihialla, Maalahdessa, Mustasaarella, Närpiössä, Pietarsaarella, Uudessakaarlepyssä, Vaasassa ja Vöyrillä (Oravainen). Lisäksi alueella on 13 hyvinvointiasemaa, jotka sijaitsevat Kaskisissa, Korsnäsissä, Kruunupyssä (Alaveteli, Kruunupyy ja Teerijärvi), Luodossa, Pedersöressä (Ähtävä), Vaasassa (Tammikaivo, Ristinummi, Sundom + Vähäkyrö) ja Vöyrillä.

Lisäksi erityisesti ikääntyville henkilöille tarjotaan tietyt sosiaali- ja terveyspalvelut hyvinvointialueen muissa toimipisteissä Bergössä, Kristiinankaupungissa, Närpiössä ja Raippaluodossa. Kolme suun terveydenhuollon yksikköä suljetaan.

Muutokset palveluverkossa käytännössä:

Ähtävän hammasklinikka suljetaan.

Oravaisten hammasklinikka suljetaan.

Korsnäsin hammasklinikka sulje-

Viikon taide-elämys

Albert Edelfeltin maalaukset nyt Ateneumin näyttelyssä

Albert Edelfelt oli suomalainen taidemaalari, joka eli vuosina 1854–1905. Hän oli merkittävä hahmo suomalaisessa taidemaailmassa, ja hänen teoksiaan kunnioitetaan ja tutkitaan edelleen..

Tässä *Jumalanpalvelus Uudenmaan saaristossa, 1881*

taan. Liikkuva yksikkö otetaan käyttöön syksyllä 2023.

Maksamaan terveysasema suljetaan.

Särkimön vastaanottopiste suljetaan.

Sulvan terveysasema suljetaan.

Vähäkyrön äitiysneuvola siirtyy Vaasaan ja Laihialle.

Pirttikylän terveysasema suljetaan.

Ylimarkun terveysasema suljetaan.

Töjbyn terveysasema suljetaan.

Kaskisen lastenneuvolan toiminta siirtyy

Nämä suljettavat palvelupisteet ovat olleet haavoittuvia, koska niissä on ollut vähän henkilöstöä. Henkilöstö siirtyy muihin toimipisteisiimme ja asiakkaat voivat joko käyttää lähintä palvelupis-

tettä tai valita sopivan terveysaseman. Jatkossa pystymme paremmin takaamaan toiminnan myös henkilöstön poissaollessa. Lähipalveluja tuetaan myös liikkuvilla yksiköillä, toteaa sosiaali- ja terveyskeskuksen toimialajohtaja Sofia Svartsjö.

Onkilahden liikennepuisto vihitään käyttöön vuonna 2024

Siitä tulee Suomen paras liikennepuisto. Ja kaikki voivat auttaa. Yhdistykset ja yritykset voivat lahjoittaa rahasumman ja kiitos tästä saat nimetyn talon, nimityn poljinauton tai vastaavan.

Kun liikennepuisto on valmis, nuoret autoilijat voivat ajaa polkuautoilla 640 metriä pitkää katuverkostoa pitkin.

Vakuutusyhtiö LokalTapio

Sivu-Sid-Page:

Suomeksi 1

På finska
In Finnish

På svenska 10

Ruotsiksi
En Swedish

In English 19

Englanniksi
På engelska

Valokuvaaliite 27

Fotobilaga
Photo supplement

osallistuu liikennepuiston rakentamiseen 100 000 eurolla.

Robottiruohonleikkuri

Kuvaliite sivu 27

Kukat Vaasassa. Kaupungin puutarhaosasto tekee varmasti upeaa työtä tänä keväänä. Tehdään kaupungistamme kaunis ja viihtyisä!

Kasarmintorilla

Vasa on hankkinut robottiruohonleikkurit, jotka muun muassa hoitavat Kasärntorgetin nurmikon. Se on yrittämisen asia, ja toistaiseksi robotit ovat tehneet työnsä hienosti.

Mutta jos kävelet esim. aivan Kasärntorgetilla ja huomaat, että robottiruohonleikkurissa on ongelma, niin voit ottaa yhteyttä puistot@vaasa.fi

Telakka myynnissä 1€ hintaan

Mansikkasaaren telakkarakennus on myynnissä, eikä tietenkään kallis yrittäjälle, jolla on uskottava käyttösuunnitelma. Telakan pinta-ala on 1100m² ja tontti noin puoli hehtaaria.

- Alueena Smulterö on todella mukava. Saari sijaitsee keskeisellä paikalla meren ympäröimänä ja tarjoaa mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan, työmaapäällikkö Christoffer Rönnlund kuvaa aluetta Vaasa.fi:ssä.

Ja siis hinta. 1 €.

Edvininpolulla juhlat tänään

Juhlat tänään 3.9.23 klo 14 Edvininpolulla.

Musiikkia, puheita, lipputangon vihkiminen, runolausuntaa ja pientä tarjoilua.

Ja syy tähän on se että nytg on 100 vuotta Edvininpolun luojan Edvin Hevonkosken syntymästä. ITE-taiteen lisäksi polulla on sotahistoriaa, mm juoksuhauta ja korsu. Löytyy siellä ekumeeninen kappelikin.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2024 on julkaistu

Menojen loppusumma budjettiehdotuksessa on 87,2 miljardia euroa. Ehdotus on 10,1 miljardia euroa alijäämäinen.

Valtiovarainministeri käy ministeriökohtaiset neuvottelut talousarvioehdotuksesta 5.–6.9.

Hallitus käsittelee talousarvioesitystä budjettiriihessään 19.–20.9.

(vm-fi)

Ikka-Pohjalainen

Lokauun alusta lähtien lehti ei enää ilmestu sunnuntaisin. Viimeinen sunnuntainumero ilmestyy 23.9.23. Sen sijaan lauantai-

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta
KARLA. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Julkaistu 1892.
OSA 33

JATKUU..

— Eikö ollut vereksiä jälkiä torppaan ja torpasta pois?

— Oli, oli reen jälki maantiellä, mutta torppaan ei se vienyt. Ja kun oli koko yön tuiskunut — liisäsi todistaja.

— Niin no, silloinhan sinä et osaa meitä jäljille näyttää, virkkoi tuomari, ja apulaiset nauroivat hänen sukkeluudelleen samoin kuin viisaustieteen kandidaattikin.

Muut todistajat kutsuttiin sisään, ja he antoivat pitkiä selityksiä Lehtimaan kiukkuisesta mielentilasta murhattua kohtaan, mutta mitään asiaan kuuluvaa ei

heillä ollut esille tuotavana. Tuomari käski heidän puhua vähän vähemmän roskaa, josta he näyttivät kovin loukkautuvan. Mutta lautamiestenkin täytyi vetää totiset suunsa nauruun. Yleinen syyttäjä keskeytti heidät silloin ja väitti juhlallisesti, että hänen todistajansa olivat päivänselvästi osoittaneet, että Lehtimaalla oli ollut rikoksellisia tuumia murhattua kohtaan, ja sellainen mies, jota tällaiset epäilykset raskauttavat, ei suinkaan voisi päästä vapaaksi valistuneen tuomarin ja lautakunnan tuomion alta. Sitä paitsi vaati hän, että tuomari panisi muistiin, että Lehtimaan matkallaan torpasta, jossa hän oli pitänyt pahaa elämää ja iskenyt kirveellä seinään, välttämättömästi täytyi kulkea Uramon torpan sivuitse kylään mennessään ja että hänen syyllisyytensä siis on yhä silmääpistävämpi.

Ensimmäiset todistajat kutsuttiin uudelleen sisään ja heiltä ky-

syttiin tiestä. Mutta heidän ilmoituksensa eivät tukeneet yleisen syyttäjän mielipidettä. Tavallinen talvitie ei mennyt ollenkaan Uramon kautta, vaan runsaan neljänneksen siitä syrjään. Tuomari oli koko kysymys vähemmän arvoinen, kun ei kuitenkaan voitu varmaan sanoa, milloin murha oli tapahtunut. Lehtimaa oli kyllä kovasti epäluulon alainen, mutta mitään selvyyttä ei hänen rikossellisuudestaan ollut saatu.

— Onko vielä muita todistajia? kysyi tuomari saadakseen asian pikaiseen päätökseen.

— Ei ole, vastasi syyttäjä kertyisesti.

Silloin tunki muuan vaimo kuulijain joukosta tuomarin eteen, niiasi kohteliaasti ja pyysi saada tehdä valan.

Lehtimaa joutui vähän hämilleen, mutta tointui pian.

— Kuka sinä olet?

— Minä olen Johanna Pihl, sen murhatun vaimo.

— Mitä —? Mitä sanot?

— Minä olen sen murhatun vaimo Johanna Pihl.

Syntyi yleinen uteliaisuus salissa ja kaikki kurkottautuivat katsomaan murhatun vaimoa, jonka oikeastaan senkin olisi pitänyt olla murhattu. Tuomari itsekin nousi ylös, ruopi korvallistaan, ja molemmat apulaiset pureskelivat mieltiväisen näköisinä kynävarsiaan.

— No mutta — miten tuhanen tavalla sinä voit olla murhatun vaimo?

Hänen vaimonsahan murhattiin samalla kertaa kuin hänet itsensäkin.

— Saanko tehdä valan? kysyi nainen ja niiasi.

— Mitä varten tahdot tehdä valan?

— Minä tahdon vanhoa puhuvani totta. Kun ei kukaan ole tahtonut uskoa minua, niin sen tähden tahdon puhua valallani.

Tuomari hymähti.

lehti tulee olemaan laajempi, eli siinä tulee olemaan runsaasti lukemista koko pyhäksi.

Syy tähän muutokseen ovat kohonneet paperi- ja jakelukustannukset.

Myöskään digilehti ei enää ilmesty sunnuntaisin, vaikka sen julkaisemiseen ei liity paperi- ja jakelukustannuksia. Mutta lehden verkkosivulla on sunnuntaiinkin tuoretta luettavaa.

Lehdillämme on ISSN-numerot

Suomen ISSN-keskus on antanut sanomalehdillemme kansainväliset lehtikoodit, niin sanotut ISSN-koodit. Tämä varsin perusteellisen harkinnan jälkeen. Joten nyt olemme virallisesti osa suomalaista sanomalehtimaailmaa. Olemme sanomalehtiä ”oikeasti”

Barentsin Oibserver

Norjalainen kolmikielinen sanomalehti, joka välittää uutisia arktiselta alueelta. Lehti ilmestyy Kirkenäsissä Venäjän rajan lähellä. Se on virallisesti kielletty Venäjällä, mutta suuntautuneet venäläiset voivat luultavasti silti lukea sen.

Lehden palveluksessa on neljä Venäjältä paennutta toimittajaa. Viimeisin on Oledsia Krivtsova, joka aloitti työnsä 21. elokuuta. Barents Observerin toimittajana

Krivtsova kertoo omistavansa suurimman osan työstään tarinoin Ukrainan sodasta, Venäjän sortotoimista, naisten oikeuksista ja pohjoisen ympäristökysymyksistä.

Olesia kertoo lehdelle, mikä sai hänet pakenemaan Venäjältä. ”Kun hän opiskeli Arkangelin liittovaltion yliopistossa, hän kiinnitti sodanvastaisia tarroja ympäri kaupunkia ja julkaisi kommentteja Putinia ja Venäjän hallintoa vastaan sosiaalisessa mediassa.

Joulukuun 2022 lopulla poliisit murtautuivat hänen asuntoonsa, laittoivat hänet käsirautoihin ja veivät hänet poliisiasemalle kuulusteltavaksi. Hänet tuomittiin pian Venäjän uusien ääri lakien mukaan ”armeijan huonoon arvoon ja terrorismin oikeuttamisesta”, ja häntä uhkasi jopa kymmenen vuoden vankeustuomio.

Maaliskuussa hän onnistui pakenemaan kotiarestista ja pääsemään Liettuaan.”

Barents Observer on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Hoitotakuu

Lääkäriin kahden viikon

sisällä 1.9.23 lähtien

Ihmisille on tarjottava perusterveydenhuollossa kiireetöntä hoitoa nykyistä lyhyemmässä ajassa 1.9.2023 alkaen. Avosairaanhoidon odotuksen enimmäisaika lyhenee kolmesta kuukaudesta 14 vuorokauteen, ja suun terveydenhuollon kuudesta kuukaudesta neljään kuukauteen.

Lisäksi potilaan on 1.9. alkaen saatava arvio hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä samana päivänä, kun hän on ollut yhteydessä terveydenhuollon toimintayksikköön. Säännöksen muutos koskee myös perusterveydenhuollon suun terveydenhuoltoa. Yksilöllisessä arvioissa hoidon tarpeesta arvioidaan myös se, tarvitseeko potilas hoitoa nopeammin kuin lain edellyttämässä enimmäisajassa.

Eduskunta hyväksyi hoitotakuuta koskevan lakimuutoksen marraskuussa 2022, ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö lähetti hyvinvointialueille ohjeen säännösten toimeenpanosta 14.7.2023. Muutos vaikuttaa hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin järjestämisvastuulla olevan perusterveydenhuollon lisäksi opiskeluterveydenhuoltoon ja vankiterveydenhuoltoon.

Tiukennettu hoitotakuu koskee

hoitoa, jossa on kysymys sairastumisesta, vammasta, pitkäaikaisairaudesta, vaikeutumisesta, uusista oireista tai toimintakyvyn alenemasta. (STM)

Lintu-influenssa

Tartunta löydyntä 26 turkistarhalta

Lintuinfluenssaepidemia alkoi pohjalaisilla turkistarhoilla heinäkuun puolivälissä. Ensimmäinen tartunnan saanut turkistarha löytyi Ruokaviraston laboratoriotutkimuksissa 13. heinäkuuta, ja sittemmin lintuinfluenssatartuntoja on varmistunut kaikkiaan 25 turkistarhalta. (Ruokavirasti.fi)

Presidentti-vaalit

Presidenttiehdokkaat tähän mennessä

Ehdottaita on jo lukuisasti. Tässä lista tärkeimmistä:

Liike Nyt valitsi puoluekokouksessaan 18. kesäkuuta 2022 puheenjohtajansa, kansanedustaja Hjallis Harkimon presidenttiehdokkaakseen.

— Onko sinulla asiaan mitään sanottavaa?

— Onhan minulla ja tärkeätä onkin.

Tuomari tarttui harvaan, harmaaseen tukkaansa. Hänelle ei ollut tämä keskeytys asian menossa oikein mieleen, ja hän kysyi naiselta ankarasti:

— Mitä se olisi? Ja onko sinulla mitään paperia sen päälle, että olet se, kuka sanot olevasi?

— Onpa tietenkin, sanoi Johanna ja pani papinkirjansa tuomarin eteen.

Tuomari luki sen ja kääntyi totisena lautakunnan puoleen:

— Tämä asia vain yhä sekaantuu. Sitten hän sanoi Johannalle:

— Sinä olet siis murhatun vaimo, vaikka hänellä on ollut toinenkin, joka murhattiin samalla kun hän itsekin — mitä?

— Eikö minua lasketa valalle? pyysi vaimo yhäkin.

— Voit kai sitä ennen sanoa, kuka olet.

— Niin, mutta se on niin pitkä ja kummallinen juttu, ettei sitä kukaan uskoisi...

Silloin vaati yleinen syyttäjä, joka odotti hyviä tietoja vaimolta, että hänet päästettäisiin valalle, koska hänellä oli paperitkin puhtaat. Tuomari murahti harmissaan, luki edellä valan ja Johanna saneli perästä selvällä ja iloisella äänellä, sormet vakavasti kirjan päällä. Kun se oli ohi, huokasi hän pitkään ja sanoi:

— Nyt ainakin täytyy uskoa minua.

Sitten hän kertoi selvästi, sujuvasti ja juurta jaksain kaikki asiahaarat murhatusta, Lehtimaasta ja itsestään, vedoten sekä kuulijoihin että lautakuntaan, ja hän sekoitti kertomukseensa sekä kapteeni Thoreldin että murhatun Annan, puhui heidän suhteestaan ennen Annan naimisiinmenoa, niin kuin oli kuullut asiaa Herrasaressa kerrottavan, ja esiintoi omat mielipiteensä siitä,

mitenkä kapteeni oli houkutelut hänen miehensä suurilla lupauksilla kaksinnaimisiin päästäkseen vain vapaaksi Annasta.

Todistajan puheet herättivät suurta huomiota salissa, ja tuomarikin unohti, että niissä oli suuri osa asiaankuulumatonta. Mutta kun nainen aikoi jatkaa uudelleen kapteeni Thoreldista, muisti tuomarikin, mistä tässä oikeastaan oli puhe, ja keskeytti sanatulvan vaatien hänet pysymään asiassa.

— Ei minulla olekaan enää muuta sanottavaa, lopetti Johanna puheensa tyytyväisenä. Lopuksi vakuutti hän vielä, että Lehtimaa, jonka hän tunsu perinpohjin siivoksi mieheksi, ei mitenkään olisi voinut tehdä sellaista rikosta, josta häntä syytettiin.

Nimismies pyörähti vihoissaan kantapäillään, tuomari käski todistajat ja asianosaiset ulos ja kääntyi lautakunnan puoleen sanoen:

— Se on yhtä pitkää kuin leveätäkin!

Sitten käveli hän kädet taskussa runsaan puolen tuntia istuvan lautakunnan edessä ja neuvotteli. Viimeinen todistaja oli oikeastaan puhunut enemmän murhatusta Kalle Pihlistä, joka näkyi olleen oikea roiston alku, kuin syytetystä, ja monien päänruopimisten jälkeen tuli oikeus siihen päätökseen, ettei Lehtimaata oikeastaan voi todistuksien puutteessa tuomita rikokseen syylliseksi. Tuomari selaili lakikirjaa ja sai selville, että Lehtimaa on päästettävä puhdistusvalalle ja laskettava vapauteen. Hänen tyyne käytöksensä oikeuden edessä, vieraan vaimon ja Tenholan talon väen todistukset painoivat syyttäjän vaillinaisia todistuksia vastaan.

JATKUU...

Tätä lehteä voi lukea missä tahansa

mutta helpoin tapa on luultavasti lukea se tabletilla, kuten täällä Kalles Innissä Klobbskatissa

Vihreät päätti puoluekokouksessaan 10. kesäkuuta 2023 tukea Pekka Haavistoa, joka pyrkii presidenttiehdokkaaksi valitsijayhdistyksen kautta. Mahdollisesti Pekka Haavisto haluaa tällä tavalla hiukan etäännyttävä viireistä vaaliessa, vihreät epäonnistuivat raskaasti viime eduskuntavaaleissa.

Euroopan komisaari Jutta Urpilainen on kertonut harkitsevansa ehdokkuutta hänen käydessään Vaasassa viikko sitten ja SDP on päättänyt kutsua häntä puolueen ehdokkaaksi marraskuussa.

Sanna Marin kannusti Juttua tulemaan ehdokkaaksi toissapäivänä.

Kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpo kertoi 14. elokuuta 2023, että kokoomuksen presidenttiehdokkaaksi pyydetään Alexander Stubbia, joka sittemmin on tähän suostunut. Aiemmin presidenttiehdokkuutta harkinnut Antti Häkkänen kertoi samana päivänä tukevansa Alexander Stubbin ehdokkuutta. Päätös oli yksimielinen vaikka useat johtavassa asemassa olivat kannattaneet Häkkästä aikaisemmin.

Li Andersson on kertonut harkitsevansa ehdokkuutta. Varmaan ei ihan hyvä idea, koska hänelle annettuja ääniä vähentävät Jutta Urpilaisen mahdollisuuksia päästä toiselle kierrokselle.

Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn ilmoitti halukkuutensa presidenttiehdokkaaksi 21. kesäkuuta 2023. Hän alkoi kerätä kannattajakortteja presidentinvaaleihin

valitsijayhdistyksen avulla.

Entinen kansanedustaja Paavo Väyrynen (Keskusta) ilmoitti halukkuutensa presidenttiehdokkaaksi 12. kesäkuuta 2023. Hän alkoi keräämään kannattajakortteja presidentinvaaleihin valitsijayhdistyksen avulla. Väyrynen ilmoitti, ettei voinut kannattaa mahdollista Olli Rehnin (Keskusta) ehdokkuutta. Paavo ei varmaan itsekään muista kuinka monta kertaa hän on ollut ehdokkaana.

Ulkopoliittisen instituutin johtaja Mika Aaltola ilmoitti 3. elokuuta 2023 tavoittelevansa ehdokkuutta valitsijayhdistyksen avulla.

30.6.2023 Valta kuuluu kansalle -puolueen puoluekokouksessa päätettiin puolueen osallistumisesta vuoden 2024 presidentinvaaleihin. Puolueen puheenjohtaja Ano Turtiainen ei pidä vaaleihin osallistumista täysin varmana, koska Turtiainen uskoo Venäjän miehittävän Suomen ennen vaaleja.

Vasta joulukuussa on lopullinen ehdokasluettelo on valmis. Jos ei ole puolueen ehdokas pitää kerätä 20.000 kannattakorttia. Jos ehdokkaita on kovin paljon saattaa sattuma hiukan vaikuttaa siihen, ketkä kaksi pääsevät toiselle kierrokselle. Jännittävät vaalit edessä!

Saara Huhtasaari on hieman outo ehdokas presidentinvaaleissa. Hänen vaaliyhdistyksensä on nimeltään "Vapaa Suomi ry". Hän on sanonut, että hän aikoo presidenttinä tutkia niin sanottuja

kemiallisia jälkiä taivaalla. Tällainen voi tapahtua, jos hopeajodidia levitetään lentokoneista sateen synnyttämiseksi. Meillä ei niin tehdä, mutta Saara Huhtasaarella on siellä eri mielipide. Hänen sisarensa Laura Huhtasaari on Euroopan parlamentin jäsen.

Myös Sari Essayah presidenttiehdokkaaksi

Kristillisdemokraattien puoluekokous päätti asettaa puolueen puheenjohtajan, ministeri Sari Essayah'n puolueen presidenttiehdokkaaksi. Asiasta päätettiin tänään puoluekokouksessa Joensuussa ilman äänestystä eli päätös oli yksimielinen. Keskustelussa käytettiin vajaa parikymmentä innostunutta puheenvuoroa. KD:n puoluehallitus teki asiasta 24.8. puoluekokoukselle yksimielisen pohjaesityksen.

Katsauksissaan Sari Essayah otti kantaa perhepolitiikkaan ja KELA-korvauksiin. KELA-korvaukset yksityisten terveydenhoitopalvelujen suhteen lähestulkoon poistettiin vuodenvaihteessa.

Siksi Kristillisdemokraattien linjaukset hallitusohjelmassa näkyvät erityisesti perhepolitiikassa. Säästötalkoissa kotihoidontukeen ja lapsilisään ei kosketa – päinvastoin – lapsilisää nostetaan alle kolmevuotiailta ja monilapsisissa perheissä, yksihuoltajakorotusta ja opiskelijoiden huoltajakorotusta parannetaan, yksityisen hoidontukea korotetaan ja pitkään ajamamme verotuksen lapsivähennys toteutuu, Essayah totesi katsauksessaan puoluekokoukselle.

Kristillisdemokraattien mielestä Marinin hallituksen järjetön päätös yksityisten terveydenhoitopalvelujen Kela-korvausten romuttamisesta on kumottava mah-

dollisimman pian.

– Marinin hallitus on ideologisesti sokeutunut, eikä se ole kuunnellut järjen ääntä. On tärkeää, että eduskuntavaalien myötä syntyvä uusi hallitus korjaa asian pikimmiten, puolueen puheenjohtaja Sari Essayah vaati Lahdessa, jossa Hämeen KD-ehdokkaat kampanjoivat markkina-tapahtumassa.

– Hoitovelkaa on purettava julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöllä, ei pukkaamalla lisää potilaita jonoihin tai hoitoon ulkomaille, Essayah totesi (Lähde: Kristillisdemokraattien kotisivu)

Tänään

Hoitotakuu

1 syyskuuta 2023 alkaen, mikä oli toissapäivänä, hoitolupaus sisältää enintään 14 päivän odotusajan perusterveydenhuollossa ja neljä kuukautta suun ja hampaiden hoidossa.

Tiukennettu hoitotakuu koskee tilanteita, joissa kyseessä on sairaudet, vammat, pitkäaikais-sairauksien komplikaatiot, uudet oireet tai toimintakyvyn heikkeneminen. Hoitolupaus kattaa sekä fyysiset että psyykkiset terveysongelmat.

Hoitotarpeen arviointi tehdään samana arkipäivänä, kun potilas ottaa yhteyttä hoitoyksikköön. Terveystieteiden ammattilainen arvioi potilaan tarpeen tutkimuksiin tai hoitoon, kuinka kiireellistä hoitoa tarvitaan ja mitkä terveydenhuollon ammattilaiset suorittavat tarvittavan hoidon tai tutkimukset.

Hoitoon pääsy voi sisältää vastaanotokäynnin, etähoidon tai puhelinkäynnin hoitajan, lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattilaisen kanssa.

Muutokset koskevat perusterveydenhuoltoa, joka järjestetään hyvinvointialueiden toimesta, korkeakouluopiskelijoiden opiskelijaterveydenhuoltoa, joka järjestetään Kansaneläkelaitoksen (Kela) toimesta ja tuotetaan Opiskelijoiden terveydenhoitotieteen (SHVS) toimesta, sekä vankien terveydenhuoltoa, joka järjestetään Terveiden ja hyvin-

voinnin laitokseen (THL) kuuluvan Vankilan terveydenhuollon yksikön toimesta.

Mutta toimiiko tämä käytännössä on erittäin epävarmaa:

Perusterveydenhuollossa potilaat voivat nyt saada hoitoa lähes aiemmin säädetyllä rajalla, eli kolmessa kuukaudessa. Mutta se on kuitenkin tosiasia, että emme pysty tarjoamaan potilaille hoitoa kahden viikon sisällä heti syyskuun alussa. Se on kuitenkin tavoitteemme. Kiireellinen hoito tarjotaan edelleen ilman viivettä, sanoo sosiaali- ja terveyskeskusten aluejohtaja Sofia Svartsjö.

Jonotusajat hammas- ja suun terveydenhuoltoon ovat kuitenkin pidemmät kuin perusterveydenhuollossa.

Jonotusajat ei-kiireelliseen hammas- ja suun terveydenhuoltoon ovat vaihdelleet paikkakunnittain jo pitkään. Pahimmillaan potilaiden on pitänyt odottaa 15 kuukautta ja parhaimmillaan yhden kuukauden. Hyvinvointialueiden uudistus ei ole merkittävästi vaikuttanut jonotusaikoihin, sanoo johtava hammaslääkäri Hanna Kangasmaa.

Mitä tekee sairas henkilö, jos hän ei saa hoitoa kahden viikon kuluessa? Voiko hän pyytää, että hyvinvointialue kattaa hänen hoidon yksityisellä sektorilla? Voiko hän mennä yksityislääkärille ja lähettää laskun hyvinvointialueelle? Saako hän korvausta, jos sairaus pahenee viiveen vuoksi? Nämä ovat kysymyksiä, joihin hyvinvointialue voisi vastata.

Tapahtumat

Ylioppilaskunnan Laulajat 140 v juhlakonsertti

Vaasan kirkossa sunnuntaina 3.9.2023 klo 19.00

Wasa Sångargille mukana

ATENEUM, Helsinki

ALBERT EDELFFELTIN näytely on avattu ja jatkuu 17.9 asti.

Todella näkemisen arvoinen!

TIKANOJAN TAIDEKOTI

Kaarina Heikinheimon 5+ huonetta näyttely

Tekstiilitaidetta, kuparilangasta tekstiilireliefeihin

Vaasalainen tunnettu tekstiilitaiteilija. Näyttelyssä mittavan

kaavan esteettinen kokonaisuus.

Näyttely jatkuu 24.9. asti

Kansallisgalleria KIASMA, Helsinki

ILMAISPÄIVÄ 8.9.23 KLO 10-20.30

<https://kiasma.fi/>

KOKKOLAN SYYSKAMARI 16-19.8.23

Taiteelliset johtajat:

Antto Tunkkari

Pauli Pappinen

www.kokkolansyyskamari.com

CHRISTINA BAROQUE

1-3.9.23

Kristiinankaupungissa

www.vaasabaroque.fi

Keliakiaviikko 4-10.9.23

Valtakunnallisella keliakiaviikolla syyskuun alussa tapahtuu ympäri Suomen! Vuositaitain viikolla 36 järjestettävä keliakiaviikko on järjestöme vilkkain tapahtumaviikko. Viikon slogan on ”Syksyn saato gluteenittomasti”.

keliakialiitto.fi/keliakiaviikko.

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

KESÄN KAIHO 7.9.23 klo 19

Vaasan kaupungintalo

LAPUAN URKUFESTIVAALI

7-10.9.23

Taiteellinen johtaja:

urkutaiteilija Jimi Järvinen

www.lapuanurkufestivaali.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

”Nunia ja konnia”, ensi-ilta

9.9.23

Svengaava musikaalikomediasakomedia

WASA TEATER

”Vänd om min längran”

Ensi-ilta 16.9-23

Ann-Luise Bertellin, Thomas Enrothin, Åsa Jinderin, Nils-Petter Ankarblomin uusi pohjoismainen musikaali. Ohjauksessa Erik-André Hvidsten.

<https://www.wasateater.fi/>

Minna Canth-seminaari ja miniooppera

”Nainen kuin jäänyt sampanja”

8.10.23 klo 12-15

Vaasab kaupungintalo

Vaasan Naisklubi

VAASA BAROQUE

Syksyn oopperatapaus – Höstens operahändelse!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Suomen historiakustannus

Kirja ”Alexandra Theodora Frosterus-Såltin och hennes taylor” on ilmestynyt. Myynissä mm täällä:

- adlibris.fi

- <https://akateeminenwebshop.com/>

Krausin ooppera Proserpin saa Vaasa Baroquessa Suomen ensi-iltansa kansainvälisen solistikaartin ja Vaasan kaupunginorkesterin esittämänä. Esitykset ovat pe 13.10.2023 ja la 14.10.2023 klo 19.00 Vaasan kaupungintalon juhlasalissa. <https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

VÄRIÄ & VALOA – IMPRESSIONISMIN PERINTÖ

20.10.2023–25.2.2024

Näyttely esittelee impressionistista ja uusimpressionistista taidetta ajanjaksolta 1860–1916. Väriä & valoa rinnastaa kansainvälisen taiteen huippunimet suomalaisen väritaitteen lyhyeen, mutta intensiiviseen kukoistuskauteen.

”Lautasella”-messut 28-29.10 2023

Keliakialiitto ja Messukeskus järjestävät Lautasella 2023 -messut Helsingissä lauantaista sunnuntaihin 28.–29.10.2023. Messut pidetään samaan aikaan Kirjamessujen ja Viini & Ruoka -tapahtuman kanssa.

Lautasella-messut kokoavat eri erityisruokavaliot saman katon alle Helsingin Messukeskuksessa. Luennot ja tietoisikut Lautasella-lavalla antavat vinkkejä hyvää, turvalliseen ja maukkaaseen arkeen.

Gluteeniton elämä -alueella

esitellään, maistetaan ja myydään pelkästään gluteenittomia tuotteita.

keliakialiitto.fi/messut.

RUSK

Kamarimusiikkia Pietarsaaressa 21.–25.11.2023

Kuninkaallinen juhla

Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan

<https://ruskfestival.fi/fi/>

Ilmaston muutos

Viime aikoina on ilmestynyt uutta tietoa ilmastomuutoksesta.

Hiilidioksidin (CO₂) pitoisuus ilmakehässämme on saavuttanut uuden ennätyksen, 421 miljoonaa. Se on korkein ihmiskunnan historiassa, ja se on selvä merkki ilmastomuutoksen pahenemisesta.

Vuosi 2022 oli historian kuumin vuosi viereisessä Yhdysvalloissa. Tämä oli 14. peräkkäinen vuosi, jolloin vuotuinen keskilämpötila oli 1900-luvun keskiarvon yläpuolella.

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) selvitti, että maailmanlaajuisia kasvihuo-

nekaasupäästöjä on leikattava 45 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, jotta lämpeneminen voidaan rajoittaa 1,5 celsiusasteeseen. Tämä on paljon jyrkempi vähennys kuin mitä tällä hetkellä suunnitellaan.

Uusi tutkimus havaitsi, että arktinen alue lämpenee kaksi kertaa nopeammin kuin muu planeetta. Tämä saa merijään sulamaan hälyttävästi, mikä uhkaa jääkarhuja ja muuta arktista luontoa.

Nämä ovat vain muutamia uusia tietoja, joita on viime aikoina julkistettu ilmastomuutoksesta. On selvää, että tilanne pahenee.

Biden: Ilmastokriisi on todellinen hurrikaani Idan jälkeen

Yhdysvaltain presidentti Joe Biden sanoi keskiviikkona, ettei kukaan voi kiistää maailman olevan ilmastokriisin edessä sen jälkeen, kun hurrikaani Ida kynsi Floridan halki aiheuttaen miljardeja dollareita vahinkoja ja pakottamalla miljoonat asukkaat evakuoimaan.

”En usko, että kukaan voi enää kiistää ilmastokriisin vaikutuksia”, Biden sanoi vieraillessaan Louisianassa. ”Katsokaa ympärilleen. Historialliset tulvat. Tarkoiton historiallisia tulvia. Voimakkaammat kuivuus, äärimmäinen kuumuus, merkittävät metsäpalot ovat aiheuttaneet merkittäviä vahinkoja.”

Biden sanoi, että Yhdysvaltojen on ryhdyttävä toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi, ja että hän on sitoutunut siihen. Hän on asettanut tavoitteeksi nollapäästöjen saavuttamisen vuoteen 2050 mennessä, ja hän on ehdottanut useita toimintalinjoja tämän tavoitteen saavuttamiseksi, mukaan lukien investoiminen puhtaaseen energiaan ja sähköver-

kon tekeminen kestävämmäksi äärimmäisiä sääilmiöitä vastaan.

”Emme voi odottaa enää”, Biden sanoi. ”Meidän on toimittava nyt.”

Hurrikaani Ida oli viidenneksi voimakkain Yhdysvaltoihin laskeutunut hurrikaani ja vahvin Louisianaan sitten hurrikaani Katrina vuonna 2005. Myrsky aiheutti laajoja vahinkoja Louisianassa, Mississippissä ja Alabamassa, ja sen arvioidaan aiheuttaneen miljardeja dollareita vaurioissa.

Myrsky on muistutus kasvavasta ilmastomuutoksen uhasta ja tarpeesta kiireellisiin toimiin sen torjumiseksi. Bidenin kommentit ovat vahva merkki siitä, että hän on sitoutunut ottamaan tämän haasteen vastaan.

Kuva: Wikimedia Commons. PD

Viikon sitaatti

Kenneth Myntti Vasabladetissa 30.8.23

Kansanedustaja Joakim Strand (RKP) kuvailee ajatusta, että työskentelet paremmin rasismien hyväksi hallituksen ulkopuolella, täysin absurdiksi. Hän osuu nautaan päähän.

Rasismia hillitään hallituksessa, ei oppositiossa. Tämä täytyy ymmärtää myös Eva Biaudetin kaltaisen viisaan ihmisen.

Hänellä on oikeus mielipiteisiinsä ja uskomuksiinsa, mutta jos hän saa muut hallituspuolueet menettämään kärsivällisyytensä SFP:tä kohtaan jatkamalla pätevyyttä luottamusäänestyksessä,

hän tekee omalle puolueelleen suuren karhunpalveluksen.

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy: Jokaisen lapsen hymy, jokainen ukrainalaisten opettajien tänään pitämä oppitunti on todiste siitä, että Ukraina varmasti kestää – presidentin puhe

1. syyskuuta 2023 - 19.47

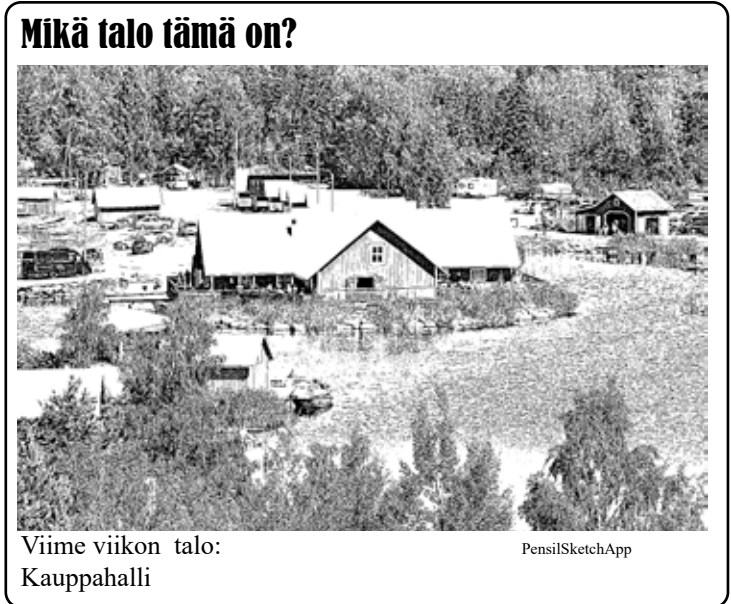
Hyvät ukrainalaiset, toivotan teille hyvää terveyttä!

Pidin juuri ylipäällikön esikunnan kokouksen. Itse asiassa koko kokous käsittelee tilannetta eturintamassa nyt.

Ylipäällikkö, komentajat. Puolustustiedustelupäällikön Budanovin erillinen suljettu raportti.

Tilanne idässä, etelässä, Kheršonin alueen vasemmalla rannalla. Ammusten toimitus. Ohjukset ilmapuolustukseemme. Laitteet. Ukrainan aseiden tuotanto. Paljon erilaisia vivahteita, monia erilaisia yksityiskohtia. Tärkeintä on antaa sotilaillemme entistä tarpeellisempaa hyökkäysoperaatioihin, miinanraivaukseen ja haavoittuneiden sotilaiden evakointiin. Jokainen kokouksen osallistuja ymmärtää selvästi, mitä hänen tulee tehdä.

Tapaaminen lainvalvontaviranomaisten kanssa - he jatkavat valtion puhdistamista niistä, jotka yrittävät edelleen heikentää Ukrainaa sisältäpäin. Syksyn pitäisi olla hedelmällinen tässä asiassa – erityisesti Ukrainalle.

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo: Kauppahalli

PensilSketchApp

Osallistuin erittäin edustavaan italialaiseen foorumiin - Ambrosetti Forumiin. Se on yksi tärkeimmistä eurooppalaisista poliitiikan kehittämisen foorumeista. Ne ratkaisut, joita tarvitaan. Talous, turvallisuus, poliittinen. Kiitin Italiaa kaikesta saamastani tuesta. Mutta kehotin, ettemme koskaan luovu luonnollisista vahvuksistamme – koko vapaan maailman voimasta. Voimia toimia yhdessä. Täysin. Yhteisten etujemme vuoksi. Aivan kuten olemme toimineet 555 päivää täysimittaisen sodan aikana.

Ja mikä tärkeintä tälle päivälle. Tunteisin. En varmasti ole vain minua varten.

Yli 3 700 000 ukrainalaista lasta aloitti uuden kouluvuoden tänään. Suurin osa heistä on Ukrainassa. Suurin osa niistä on offline-tilassa tai sekatilassa, jossa lasten välinen sosiaalinen vuorovaikutus on edelleen säilynyt.

Tietenkin teemme kaikkemme, jotta he voisivat palata kouluihin ja yliopistoihin kaikkialla maassamme – kuten aina. Ilman nettiä. Turvakotien perustamisohjelma toteutetaan. Ja palautamme vapauden koko maallemme. Jokaisen lapsen hymy tänään, jokainen kukka, jonka lapset toivat kouluun, jokainen oppitunti, jonka ukrainalaiset opettajat pitivät tänään, ja jokainen unelma, joka syntyi tänään ukrainalaisilla lapsilla, ovat kaikki todisteita siitä, että Ukraina varmasti kestää. Elämä jatkuu. Elämä vahvistuu. Ja tulee päivä, jolloin syyskuun 1. päivä on yhtä rauhallinen ja turvallinen koko maassamme. Kunnia kaikille, jotka tuovat tämän ajan lähemmäksi! Voittomme aika.

Ja tänään haluan henkilökohtaisesti kiittää kaikkia, jotka ovat jo olleet kiinnostuneita uudesta koulutusprojektistamme, julkisesta hankkeestamme - Mriia-sovelluksesta, jonka esitin ja joka voi pian tulla osaksi jokaisen lapsen elämää. opiskelu ja joka tavoittelee tulostaan yhdessä meidän kaikkien kanssa. Yhdessä Ukrainan kanssa.

Kunnia Ukrainalle!

Lisenssi: Creative Commons Nimeä-Ei-kaupallinen-Ei johdannaisia 4.0 International. Linkki: www.president.gov.ua

Terveys

Liikunta estää aivojen vanhenemista - tai ainakin hidastaa!

Liikunnan myönteiset vaikutukset aivojen ikääntymiseen ovat tunnettuja, ja liikunnan seurauksena verenkiertoon erittyvät exerkinit – liikunnan seurauksena erittyvät tekijät – ovat nousseet esiin näiden vaikutusten mahdollisina välittäjinä. Kuitenkin näiden exerkien alkuperä ja tarkka toiminta ovat pysyneet epäselvinä, kunnes nyt uusi tutkimus valaisee osan tätä mysteeriä. Tutkimus on tehty Australiassa, Queenslandin yliopistossa, tohtori Odette Leiterin johdossa, ja luokset on julkaistu Nature-lehdessä nyt elokuussa.

Tutkimuksessa esitetään näyttöä siitä, että eräs anti-ikäntymiseen vaikuttava exerkini erittyy verihitaleista. Tutkimus osoittaa, että liikunta aktivoi verihitaleita ja että ne ovat välttämättömiä liikunnan aiheuttamalle hippokampuksen esiasteiden solujen lisääntymiselle vanhenevissa hiirissä. Tutkimuksessa havaittiin myös, että verihitaleiden erittämisen CXCL4/verihitaletekiä 4 (PF4) -nimisen exerkinin systeemisen tason lisääminen parantaa ikään liittyviä regeneratiivisia ja kognitiivisia heikentymiä hippokampuksen neurogeneesiin vaikuttavalla tavalla.

Nämä löydökset korostavat verihitaleiden roolia liikunnan ikääntymistä hidastavissa vaikutuksissa aivojen fysiologisen ikääntymisen yhteydessä. Tutkimus tuo uutta valoa siihen, kuinka liikunta voi parantaa aivojen toimintaa ikääntymisen myötä ja miten verihitaleet vaikuttavat tähän prosessiin. Tämä tutkimus voi auttaa kehittämään uusia strategioita aivojen terveyden ylläpitämiseksi ikääntymisen aikana.

Tyypin 2 diabetes ja dementian riski

Uusi tutkimus osoittaa, että ihmisillä, jotka sairastuvat tyypin 2 diabetekseen ennen 60 vuoden ikää, on kolme kertaa suurempi todennäköisyys sairastua dementiaan verrat-

tuna niihin, jotka eivät sairasta diabetesta. Tutkimustulokset ovat peräisin meneillään olevasta Atherosclerosis Risk in Communities (ARIC) -tutkimuksesta, ja ne osoittavat myös, että aiemmin havaittu lisääntynyt dementian riski prediabeteksista kärsivillä näyttää olevan täysin selitetty niille, joille myöhemmin kehittyy tyypin 2 diabetes.

”Tutkimus osoittaa, että ennaltaehkäisevät toimenpiteet, joilla estetään siirtyminen esidiabeteksesta tyypin 2 diabetekseen, erityisesti nuoremmilla ihmisillä, voivat olla tärkeä tapa vähentää dementiaaakkaa”, kirjoittaa tohtoriopiskelija Jiaqi Hu Johns Hopkinsin yliopistosta Baltimoressa, Marylandissa. ja hänen kollegansa artikkelissa, joka julkaistiin verkossa 24. toukokuuta Diabetologiassa.

Tämä tutkimus perustuu aikaisempiin tutkimuksiin, jotka yhdistävät dysglykemian (epänormaalit verensokeritasot) ja kognitiivisen heikkenemisen. Elizabeth Selvin, MD ja tutkimusjohtaja Bloomberg School of Public Health at Johns Hopkinsista, kertoi Medscape Medical Newsille, että heidän aikaisempi työnsä ARIC-tutkimuksessa osoitti, että parempi verensokerin hallinta voi auttaa estämään dementiaa myöhemmässä elämässä.

Muut tutkimukset ovat myös osoittaneet, että korkeammat A1c-tasot ja keski-ikä diabetes liittyvät lisääntyneeseen kognitiiviseen heikkenemiseen. Lisäksi on yhä enemmän todisteita siitä, että keski-ikä aikana keskittyminen verisuoniterveyteen, erityisesti diabetekseen ja verenpaineseen, voi estää dementiaa myöhemmällä iällä, Selvin lisäsi.

On tärkeää huomata, että tämä tutkimus ei vahvista syy-yhteyttä tyypin 2 diabeteksen ja dementian välillä, mutta se tarjoaa arvokasta tietoa näiden kahden sairauden välisestä suhteesta. Tutkijat korostavat, että diabeteksen varhainen diagnosointi ja hoito yhdessä terveiden elämäntapojen kanssa voivat olla tärkeitä dementian riskin vähentämisessä.

Yhteenvetona tämä tutkimus osoittaa, että ihmisillä, joille kehittyy tyypin 2 diabetes varhaisessa iässä, on huomattavasti suurempi riski sairastua dementiaan. Prediabeteksesta tyypin 2 diabetekseen siirtymisen estäminen voi olla tärkeä strategia dementian riskin vähentämiseksi erityisesti nuoremmilla ihmisillä. On myös tärkeää kiinnittää huomiota verisuonten terveyteen ja pitää verensokeritasot hallinnassa terveen aivojen toiminnan edistämiseksi ja dementian riskin vähentämiseksi myöhemmin elämässä.

Eemu Myntti: Omakuva

Taide

Eemu Myntti, vaasalainen taiteilija

Eemil Aleksander (Eemu) Myntti (27th November 1890, Vaasa - 29th August 1943, Helsinki) oli suomalainen ja vaasalainen ekspressionistinen taitelija, jonka värien voimakas käyttö oli hänen työnsä tunnusomaista.

Eemu Myntin vanhemmat

olivat tehtailija Juho Myntti ja Maria Nissilä. Hän jätti koulun kesken reputettuaan ylioppilaskirjoituksissa ja päätti vuonna 1910 ryhtyä taiteilijaksi. Myntti oli aluksi Arthur Heickellin oppilaana ja matkusti sitten 1912 Pariisiin kauppaneuvos Frithiof Tikanojan tukemana, jossa hän opiskeli pari vuotta tutustuen muun muassa kubismiin. Myntin tauluja oli näytteillä ensimmäisen kerran 1916. Hänen parasta luomiskaut-

Viikon kuva

Tyrni, luonnon runsas C.-vitamiinilähde

Viikon astronominen kuva

Pluton pohjoisosa

Northern Pluto

Image Credit: [NASA](#), [Johns Hopkins Univ./APL](#), [Southwest Research Institute](#)

Explanation: Gaze across the frozen canyons of northern Pluto in this contrast enhanced color scene. The image data used to construct it was acquired in July 2015 by the New Horizons spacecraft as it made the first reconnaissance flight through the remote Pluto system six billion kilometers from the Sun.

taan oli 1920-luku, jolloin hän seurusteli monien Tulenkantajat-ryhmään kuuluneiden kirjailijoiden ja runoilijoiden kanssa.

Myntti syntyi samana vuosisatana kuin Cézanne ja van Gogh. Näiden mestarien kanssa hän jakoi rakkautensa väriin. Kuitenkin Mynttin taiteessa nähtiin myös omantunnontarkkuutta, joka muistutti suurta Cézannea. Mynttin teoksissa näkyi myös vaikutteita Cézannesta ja van Goghista, mutta hänellä oli omat ihanteensa, jotka juontuivat vielä varhaisemmilta mestareilta, kuten Giotto. Tämä paljasti Myntin taiteen

korkeat pyrkimykset. Vaikka Myntti työskenteli erillään kotimaan taiteilijoista, hän tapasi heitä kuitenkin Helsingin Brondalla. Hänellä oli myös yhteyksiä ulkomaalaisten taiteilijaveljien kanssa.

Myntti aloitti maalaustaiteen 20-vuotiaana ja sai tilaisuuden hengittää suuren taiteen ilmaa Ranskassa. Siellä hän kehittyi taiteilijana ja omaksui vaikutteita sekä klassisilta mestareilta että uuden ajan taiteilijoilta. Erityisesti Mynttin muutokset ovat mielenkiintoisia. Hänen tapansa maalata muotokuvia oli luova ja voimakas. Mieskuvat olivat voimakkaita ja siinä missä ne ovat tarkko-

Ensi viikolla: Rosvopaisti

Siilöiden purkaminen Siilölivein kautta

Vaasan betonisiiolot rakennettiin vuosina 1958-63. Niiden läheisyydessä toimi mylly, jonka toiminta sitten lopetettiin vuonna 1992. Sen jälkeen siilöt eivät ole olleet käytössä. Parikymmentä vuotta sitten suunniteltiin opiskelija-asuntoja siilöihin. Mainio idea, mutta esteenä oli betonirakenteiden sienikasvustot. Nyt siilöiden purkaminen on aloitettu, huhtikuun lopussa tänä vuonna. Webkameran avulla vuodaan seurata miten purkaminen edistyy.

Tämä kuva on otettu 28.8.2023.

webkamera löytyy täältä:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

ja piirteiltään, ne heijastavat myös sielullista näkemystä. Naiskuvissa Myntti loi uutta lähestymistapaa, joka yhdisti runollisen symboliikan maalaustaiteeseen.

Mynttin töissä väri-ilmaisu oli aina eläyttävää ja vaihtelevaa. Hän käytti sekä öljy- että vesivärejä, ja hänen aihepiirinsä oli laaja. Hänen töissään näkyi Lapin selkeät ja raikkaat värit, jotka olivat läheisessä yhteydessä Mynttin omaan maalari-olemukseseen. Mynttin taide tuotti virkistystä niille, jotka viipyivät sen parissa, aivan kuten alppiaurinko ruumiillemme.

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palsta-millimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen vaasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Huumoria

Terveellinen neuvo.

Pappi huomaa, että suurin osa yleisöstä nukkuu ja yksi heistä on alkanut kuorsata raskaasti, minkä vuoksi hän kohottaa ääntään ja sanoo: – Eikö joku olisi niin hyvä herättämään tuo kuorsaava veljemme niin, että muut voivat nukkua rauhassa.

*

Rakkaus.

Nuori mies: - Rakastan sinua mielettömästi! Neiti: – Silloin on parasta, että käännytte isäni puoleen. Hän on mielisairaiden lääkäri.

Lukijoilta

Otamme erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

vaasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti

vaasanpaivalehti@gmail.com

Kutsu

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN
KUIN
jäätyneyt
SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Hyvät ystävät,

SI Vaasalla on ilo kutsua Teidät mukavaan tapaamiseen
Sunnuntaina 8.10 klo 12-15

Herkullinen aamiainen on tarjolla klo 10-12 Original Sokos hotelli Vaakuna Ylätorilla
hintaan 14€.

Klo 12.00 alkaa Minna Canth -seminaari Vaasan Kaupungintalon juhlasalissa. Tämä on samalla
Suomalaisen Naisliiton ja Vaasan Suomalaisen Naisklubin juhla. Ohjelmassa on esitelmä ”Voi-
manaisten merkitys nykynaisilla” ja ”Sydän täynnä tulta”, Aino Kallaksen kirjailijakuvasta.

Väliajalla nautitaan lasillinen kuohuvaa joka sisältyy hintaan.

Klö 13.45 alkaa kamariooppera ”Nainen kuin jäätyneyt samppanja, joka kuvaa Aino Kallaksen
dramaattista elämää.

Tilaisuuden tuotto käytetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Lipun hinta 20€

Lisätiedot ja ilmoittautumiset
marjatta.bjorknas@gmail.com
0400368371

Lämpimästi tervetuloa Vaasaan!

SI VAASA - VASA

WASA DAGBLAD

GPT3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 37 Söndagen den 3 september 2023

Wasa Dagblad - en modärn tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 gör en del av det rutinmässiga redaktionella arbetet. Wasa Dagblad utkommer tillvidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonspis 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte rymms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat).
Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

Nyheter

Välfrädsområdet planerar stänga hälsostationer och tandklinik

I framtiden kommer välfärdssområdet att omfatta nio social- och hälsocentraler som kommer att finnas i Kristinestad, Laihela, Malax, Korsholm, Närpes, Jakobstad, Nykarleby, Vasa och Vörå (Oravais), samt 13 välfärdsstationer som kommer att finnas i Kaskö, Korsnäs, Kronoby (Nedervetil, Kronoby och Terjärv), Larsmo, Pedersöre (Esse), Vasa (Dammbrunnen, Korsnäståget, Sundom + Lillkyro) och Vörå.

Dessutom kommer särskilt äldre personer att erbjudas vissa social- och hälsovårdstjänster vid välfärdssområdets övriga verksamhetsställen i Bergö, Kristinestad, Närpes och Replot. Tre av tandklinikerna kommer att stängas.

Förändringarna i servicenätet praktiskt taget:

Tandklinikerna i Esse kommer att stängas.

Tandklinikerna i Oravais kommer att stängas.

Tandklinikerna i Korsnäs kommer att stängas. En mobil enhet kommer att piloteras på hösten 2023.

Hälsostationen i Maxmo kommer att stängas.

Mottagningsenheten i Särkimo

Veckans konstupplevelse:

Målningar av Albert Edelfelt kan beses i Ateneums utställning. Albert Edelfelt var en finländsk målare som levde mellan 1854 och 1905. Han var en betydande gestalt i den finska konstvärlden och hans verk är fortfarande respekterade och studerade.

Här *Gudstjänst i den nyländska skärgården, 1881*-----

kommer att stängas.

Hälsostationen i Solf kommer att stängas.

Mödrarådgivningen i Lillkyro kommer att flytta till Vasa och Laihela.

Hälsostationen i Pörtom kommer att stängas.

Hälsostationen i Övermark kommer att stängas.

Hälsostationen i Töjby kommer att stängas.

Verksamheten vid barnrådgivningen i Kaskö kommer att flytta till Närpes familjecenter.

”Säkerheten i verksamheten vid de stängda enheterna är bristfällig på grund av den låga personalstyrkan. Personalen från dessa enheter kommer att flyttas

till våra andra verksamhetsställen och kunderna kan antingen besöka den närmaste verksamhetsstället eller välja en lämplig hälsostation. Vi kan nu bättre garantera verksamheten under personalfrånvaro. Närservicen kommer också att stärkas med mobila enheter,” förklarar Sofia Svartsjö, verksamhetsområdesdirektör för social- och hälsocentralerna i välfärdssområdet.

Metvikens trafikpark in-vigs 2024

Det skall bli Finlands bästa trafikpark. Och alla kan hjälpa till. Föreningar och företag kan bidra med en summa pengar och som tack för detta kan man få ett namngivet hus, en namngiven trampbil eller liknande.

Då trafikparken är klar kan de unga bilförarna med trampbil

köra längs ett gatunät som är 640 meter långt.

LokalTapio, ett försäkringsbolag, bidrar med 100.000€ för byggandet av trafikparken.

Robotgräsklippare på Kasärntorget

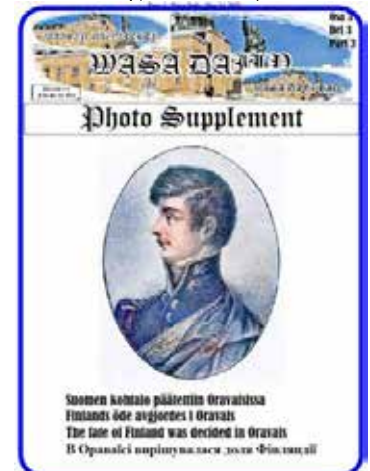
Vasa har anskaffat robotgräsklippare som bland annat sköter om Kasärntorget's gräsmatta. Det är frågan om ett försök, och hittills har robotarna klarat sina uppgifter alldeles bra.

Men om man promenerar t.ex. just på Kasärntorget och upptäcker att robotgräsklipparen har problem, då kan man kontakta puistot@vaasa.fi

Varv till salu för 1€

Varvet på Smulteröl är till salu, och verkligen inte dyrt för en

Fotobilaga på sid 27

Här finns vi:
www.vpress.ovh

Beställ Wasa Dagblad - det kostar ingenting. Sänd en email med rubriken Prenumeration till wasadagblad@gmail.com

Blommor i Vasa. Visst gör stadens trädgårdsavdelning ett underbart arbete så här på våren. För att göra vår stad vacker och trivsamt!

företagare som har en trovärdig plan för dess användning. Varvshallen har en yta på 1100m2 och tomten är ungefär en halv hektar. – Som område är Smulterö verkligen fint. Ön är belägen på en central plats, omgiven av havet och den erbjuder möjligheter till verksamhet av flera slag, beskriver tomtchef Christoffer Rönnlund området på Vaasa.fi.

Och priset alltså. 1€.

Fest på Edvinstigen idag

Fest idag, 3/9/23 kl 14 på Edvinstigen.

Musik, tal, invigning av flaggstängerna, diktrecitation och kaffeservering

Och anledningen till detta är att det idag är 100 år sedan Edvin Hevonkoski, skaparen av Edvinstigen, föddes. Utöver ITE-konst har leden militärhistoria, såsom en skyttegrav och en korsu. Det

finns också ett ekumeniskt kapell. **Söderfjärdens Meteorita öppet till slutet av september**

13.8 -27.9 söndagar kl 12-18 onsdagar kl 18-20

Ett unikt museum, det enda i still slag, och kan alltså besökas ända fram till slutet av september. Där kan man bekanta sig med Söderfjärdens minst 520 miljoner år långa historia – från meteoritnedslag till dagens jordbruks- och Natura2000-område

I framtiden kan patienter med celiaki få hjälp med kostkostnader

Celiakiförbundet är glada över celiakiersättningen i regeringsprogrammet

Celiakiförbundet tackar för att du skriver in celiakiersättningen i regeringsprogrammet. På sidan 23 i regeringsprogrammet står det att ”celiakiersättningen ska återställas med tyngdpunkt på minderåriga och vuxna med lägre inkomstnivå”.

– Rösterna från personer med celiaki har äntligen hörts! Stort tack till alla som har arbetat för celiakiersättningen, säger Niina Puro-nurmi, verkställande direktör för Celiakiförbundet.

Jarl Hemmer: Onni Kokko Del 3

Han irrade planlöst omkring. Vid Korsvägen syntes ej en människa, ej heller åt det hållet där landsvägen tog slut inne bland husklungorna. Där borta vid stationen visslade tågen och slarvade buffertarna som vänligt, och på en trappa satt en hund och tjöt med nosen sträckt mot det seglande molnet.

Vad det var gott att inte behöva mäta någon nu! Vad det var skönt då de Stora, kalla dropparna rände in i håret!

Hän var redan ett långt stycke från Korsvägen, men ännu tänkte hän bara en enda tanke:

- Om en sak var lögn, så var det väl lögn alltsammans...

Lögn, lögn, brusade det i skurarna som föllo. Lögn, lögn åtminstone för mig.

Det var just det. Åtminstone för mig, Onni Kokko. Men kanske inte för andra. Inte för Kalle Mäkinen, inte för mamma, kanske inte för alla bekanta i hela trakten, inte ens för de usla Rörströmska pojkarna, de ynkliga svinhundarna...

Hän var ensam med sitt.

Ensam, ensam, brusade skurarna. Det rann över hans ansikte. Men var det bara regnet, det brände så underligt?

Hän strök sig med handflatan över ögonen. Grät hän? Nej, det gjorde bara karingfolk. Men han, Onni Kokko, skrek.

Det lättade att skrika genom de susande skurarna. Och hän stälde sig mitt på landsvägen, knöt nävarna och ropade allt vad hän orkade ut i det störmmande skummasket:

- Lögn är det alltsammans, en förbannad lögn! Lögn för Onni Kokko, men inte för mamma hans!

Nu föddes hans andra tanke. Den ropade fram sig själv där ute i regnet, och med den vandrade hän vidare.

- I kväll måste det fram, ännu i kväll! Jag har tegat med det, och därför är jag så ensam. Men nu måste sanningen fram, det må gå så hur det vill sedan.

Hän vände om hemåt.

Inte en människa ute på vägen. Men ur föreningshuset strömmade ljus och dansmusik. Då han gick förbi tyckte hän, att hela byggnaden

borde ha spruckit av allt oväsendet där inne: de brakande hornen, skränen och klackarna som stampade. Det flaxade skuggor förbi rutorna, men i ett par av dem sutto skuggorna stadigt hopgjutna två och två. Det var inte att missa sig på formen hos en skärmhossa eller på ett axelstycke, som putade opp på bilden.

Var en av de där skuggorna syster Annas? Det kunde man inte se genom den drypande inman. -

Onni Kokko öppnade hemdörren.

Hän såg genast att agitatoren nu var borta. Vid bordet satt mamma och läste i tidningen, hon hade tänd lampan. Morbror Isak satt med sin pipa som förr, hän hade bara flyttat sig till det andra fönstret.

Onni gick med rinnande kläder rätt fram till bordet.

- Mamma, sade hän, mamma...

Men då såg mor opp, och resten fastnade i halsen på honom.

- Varför löper du i väg ut i ösregnet, din sakrans unge? I stället för att höra på en förständig mänska och lära dig något. Laga dig opp i vindsskrubben och sök dig nånting torrt, du blöter ju ner hela stugan. Ses!

Tigande steg Onni upp för den knarrande trappan. Men han gick inte till skrubben, han satte sig på det översta trappsteget, vart som hän var. Där uppe i det mörka hålet såg honom ingen. Hän satt och rivade på någonting. Regnet suckade mot pärtaket ovanför hans huvud.

- Tanker du strejka på tisdan? hördes mors röst där nere i lampskenet.

Och morbror Isak svarade:

- Jag vet inte säkert ännu. Jag likar inte riktigt det där eviga strejkandet- Jag går väl till verkstan och tittar mig omkring ett slag. Är där tomt, så är där tomt, och inte ställer jag mig ensam vid maskin.

Så blev det tyst för en stund, bara tidningen prasslade där nere. Men nu var det mamma igen:

- Jag undrar också var Anna ränner omkring i det här hundväkret.

Celiaki är en livslång autoimmun sjukdom, vars enda behandling är en absolut exakt glutenfri diet. Enligt den prisanalys som Celiakiförbundet genomfört medför glutenfri kostterapi merkostnader på över 700 euro per år.

Personer med celiaki fick ett kostbidrag på 23,60 euro per månad fram till slutet av 2015. Stödet stoppades som ett led i regeringens åtstramningar.

För närvarande stöder samhället endast kostbehandling av barn med celiaki. Barn med celiaki har rätt till grundläggande handikappersättning som är 102,85 euro per månad. När barnet fyller 16 år upphör stödet.

– Att utöka stödet till unga med celiaki mellan 16 och 18 år är väldigt viktigt. Föräldrar till barn med celiaki har varit oroliga för att stödet upphör när de unga blir självständiga och flyttar på egen hand, säger Celiakiförbundets socialförsäkrings- och sjukvårdsexpert Minna Halve.

– Vi väntar på mer detaljerad information från regeringen om stödet och principerna för att bevilja det. Vi hoppas att genomförandet av ärendet kommer att gå snabbt i riksdagen, säger Puro-nurmi. Källa: Glutenfri.

Välfärdsområde stärker

ekonomisk integration genom initiativ för sociala krediter

I ett försök att stärka finansiell inkludering och lindra ekonomiska svårigheter har Österbottens välfärdsregion infört ett banbrytande initiativ: social kredit. Detta nya koncept syftar till att ge kredit till låginkomsttagare och sårbara individer och familjer som står inför utmaningar när det gäller att få tillgång till traditionella krediter på grund av faktorer som dåliga kreditbetyg eller brist på säkerheter.

Social kredit, en alternativ utlåningsmetod, fungerar som en livlina för dem som annars skulle kämpa för att säkra krediter från konventionella källor. För att kvalificera sig för denna hjälp måste de sökande uppvisa en konsekvent och adekvat inkomst-källa, såsom intjänad lön eller pension. Omfattningen av beviljade krediter faller inom ramen för Österbottens välfärdsregions kreditfond.

Huvudsyftet med detta initiativ är att förhindra ekonomisk marginalisering och överdriven skuldsättning bland mottagarna samtidigt som man främjar självförsörjning. Administrationen av sociala krediter följer bestämmel-

serna i lagen om social utlåning (1133/2002). Före godkännande ges kreditmottagare omfattande skriftlig information som beskriver de behörighetskriterier som anges av välfärdsregionen.

Omfattningen av social kredit är mångsidig, utformad för att tillgodose en rad trängande behov som påverkar en individs eller familjs oberoende funktion. Dessa kan omfatta att återfå finansiell stabilitet, bryta skuldcykeln, säkerställa stabila bostäder, övervinna sociala kriser och öka självförsörjningen. Dessutom kan initiativet stödja rehabiliteringsinsatser och underlätta sysselsättningsmöjligheter. Noterbart kan social kredit till och med tillämpas på bostadsköp i vissa fall.

Det finns dock vissa begränsningar för beviljandet av sociala krediter. De som får regelbundet försörjningsstöd eller är inskrivna på heltidsstudier är inte berättigade. Studenter som främst förlitar sig på statligt stödda studiemedel och lån är vanligtvis uteslutna, med undantag för de studenter som tvingas betala tidigare mindre skulder för att få tillgång till lån. Dessutom ges sociala krediter i allmänhet inte för entreprenörssträvanden eller individer med aktiva personliga skuldsaneringsprogram.

Trots dess lovvärda mål står genomförandet av sociala krediter inför utmaningar, inklusive ekonomiska begränsningar. Dessutom måste kreditökande uppfylla vissa villkor, såsom att visa att det är möjligt att erhålla konventionella krediter inom deras möjligheter eller att de kan spara det erforderliga kreditbeloppet under en rimlig period. Den sökandes förmåga att betala tillbaka lånet är en viktig faktor, liksom att säkerställa att krediten inte bidrar till ytterligare oorganiserade skulder. Dessutom kan individer som omfattas av ett privat skuldarrangemang inte ådra sig ytterligare skulder utan borgenärens samtycke.

Eftersom välfärdsregionen Österbotten är pionjärer för detta innovativa tillvägagångssätt för ekonomiskt stöd, syftar den till att lyfta marginaliserade individer och familjer, bryta ner barriärer för finansiell stabilitet och oberoende, och i slutändan främja ett mer inkluderande samhälle.

Statsbudgetförslaget för 2024 har publicerats

Det totala utgiftsbeloppet i budgetförslaget är 87,2 miljarder euro. Förslaget är på 10,1 miljarder euro i underskott.

Finansministern kommer att

Morbror Isaks röst var inte den vanliga, då han svarade:

– Jaja, jag har ju sagt dig, att den saken kommer aldrig att sluta väl. Du borde hålla öga på flickan. Jag kan inte förlika mig med det där nattflängandet med ryssen. Var evig en natt samma historia. En vacker dag har vi en öakta unge i stugan, det ska du få se. En svartulliger kosackunge, och den får vi allt skämmas för.

Nu var mamma ond.

– Varsågod, Isak, och reta inte opp mig! Du vet lika väl som jag, att inte är han nån kosack. Kar'n ser städad ut, och de går med ringar har jag ju sagt dig. Ryssarna är vara vänner, och det kommer nog den dagen då du med förstår att tacka dem. Den här är förresten nånslags sergeant, och man vet inte vad han kan bli ännu. Jag tänker framåt jag, ser du.

– Men ryss är alltid ryss, sade morbror Isak.

Nu flyttade sig lampskenet. Mor gick in i kammaren och smällde igen dörren efter sig. Man gick till sängs.

– Onni, kom och lägg dig! Och på bordet står lite mat! Det var morbror Isak som ropade där nere ur mörkret.

Men Onni satt ännu en stund och väntade under det suckande taket. Så drog han av sig sina våta kläder, breddade ut dem över vindsgolvet och trevade sig ned i skjortan.

Morbror Isak sov. På två gick han fram till kammardörren och lyddes. Mor sov också.

Han öppnade sakta dörren och smög sig in. Då snuddade hans bara ben mot Annas säng, och hän stannade. Han stod och stirrade på hennes tomma bädd, det föll in genom fönstret ett svagt och sorgset ljus över den.

Nej, han kunde inte säga det!

Hän smög sig ut igen och stängde dörren. Han satt en stund på sin sängkant, så hostade han högt, först en gång, sedan ännu högre en gång till. Äntligen vände morbror Isak sig och mumlade något.

Då gick Onni Kokko fram till hans säng, letade rätt på hans hand i mörkret och tryckte den underligt hårt.

– Godnatt, morbror, sade han sakta.

111.

Senhösten höll på att gå över i vinter. Den dystra blodstrejken i november var nyss förbi, ännu hade den första snön ej hunnit tulla över de mördades gravar.

Då hände det en tidig söndagsmorgon, att Onni Kokko vaknade med en förmimmelse av att någon långt borta ropade hans namn. Med detsamma knattrade en sats småsten mot rutan nära intill hans säng.

Hän hoppade ur bädden och tittade ut. Det var ännu ej fullt ljus, och det första han såg då han gnuggat upp sina ögon, var en cigarrett som glödde någonstades i det gråblå skumrasket. Så fick hän sikte på två nickande ansikten tätt under fönstret, de tillhörde underligt nog de båda Rörströmska pojkarerna.

Men mitt i grunden stod Kalle Mäkinen bredben! med cigarretten i munnen. På hans rygg dinglade ett stort soldatgevär med påskruvad bajonett.

Hän vinkade med handen.

– Kom ut, ropade hän, så får du skjuta med en ordentlig bössa en gång.

Onni gnuggade ögonen ett tag till. Hän visste ej om hän såg rätt. Kalle och Rörströmska pojkarerna tillsammans! Hade de försonats? Och själv låg hän ju i fiendskap med dem alla tre. Men nu stodo de där och vinkade vänligt åt honom. Inte var det väl ett försåt?

Hän betänkte sig ett ögonblick. Men geväret frestade. Hän kastade kläderna på sig och klev sakta ut genom dörren. Morbror Isak hade inte vaknat.

Vid grunden fick hän genast förklaringen. Kalle tog honom kamratligt i rockuppslaget och höll följande tai:

– Den här pojken är nog Kalle Mäkinen, du är Kokkos Onni, och

Denna tidning kan man läsa var som helst

men enklast är det nog att läsa den med en tablett, som här vid Kalles Inn i Klobbskat

hålla departementsspecifika förhandlingar om budgetförslaget den 5-6 september.

Regeringen kommer att behandla budgetförslaget på sitt budgetmöte 19-20 september (vm.fi)

Ilkka-Pohjalainen

Sedan början av oktober kommer tidningen inte längre att dyka upp på söndagar. Sista söndagsnumret utkommer 23.9.23. Istället blir lördagsmagasinet mer omfattande, vilket innebär att det blir mycket läsning under hela semestern.

Orsaken till denna förändring är de ökade pappers- och distributionskostnaderna.

Den digitala tidningen ges inte längre ut på söndagar, även om publiceringen inte medför pappers- och distributionskostnader. Men tidningens hemsida har färsk läsning även på söndagar.

Våra tidningar har ISSN-nummer

Det finska ISSN-centret har gett våra tidning internationella tidsskriftskoder, så kallade ISSN-koder. Detta efter ganska ingående övervägande.

Så nu är vi officiellt en del av den finländska tidningsvärlden. Vi är tidningar ”på riktigt”.

The Barents Observer,

en norsk trespråkigt tidning som förmedlar nyheter från det artistiska området. Tidningen ges ut i Kirkenes nära den ryska gränsen. Den är officiellt förbjuden i Ryssland, men orienterade ryssar kan nog ändå läsa den.

Tidningen har anställt 4 journalister som flytt från Ryssland. Den senaste är Olesia Krivtsova, som påbörjade sin anställning den 21 augusti. Som reporter i Barents Observer säger Krivtsova att hon kommer att ägna det mesta av sitt arbete åt berättelser om kriget i Ukraina, förtryck i Ryssland, kvinnors rättigheter samt miljöfrågor i norr.

Olesia berättar i tidningen vad som gjorde att hon måste fly från Ryssland. ”När hon var student vid det federala universitetet i Arkhangelsk satte hon upp anti-krigsdekaler runt om i staden och publicerade kommentarer mot Putin och den ryska regimen på sociala medier.

I slutet av december 2022 bröt poliser sig in i hennes lägenhet, satte handbojor på henne och tog henne till polisstationen för förhör. Hon anklagades snart enligt de nya ryska extremistlagarna för att ”misskreditera armén och rättfärdiga terrorism”, och hon riskerade upp till tio års fängelse.

I mars lyckades hon fly från husarrest och ta sig till Litauen.”

Barents Observer kan läsas online, kostnadsfritt.

Vårdgaranti

Till läkare inom 2 veckor, från 1.9.23

Inom primärvården ska patienter erbjudas icke-brådskande vård inom en kortare tid än för närvarande från och med den 1 sep-

tember 2023. Den längsta väntetiden inom den öppna sjukvården förkortas från tre månader till 14 dygn och för mun- och tandvårdens del från sex månader till fyra månader.

Dessutom ska patienten från och med den 1 september få en bedömning av vårdbehovet och hur brådskande behovet är samma dag som hen varit i kontakt med en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården. Ändringen av bestämmelsen gäller också mun- och tandvård inom primärvården. Vid den individuella bedömningen av vårdbehovet bedöms också om patienten behöver vård snabbare än inom den längsta väntetid som anges i lagen.

Riksdagen godkände en lagändring som gäller vårdgarantin i november 2022, och social- och hälsovårdsministeriet har sänt välfärdsområdena en anvisning om genomförandet av bestämmelserna den 14 juli 2023. Ändringen påverkar förutom primärvården, som välfärdsområdet eller Helsingfors stad har ansvaret för att ordna, också stude- randehälsovården och hälso- och sjukvården för fångar.

Den skärpta vårdgarantin gäller när det är fråga om sjukdomar, skador, komplikationer i samband med långtidssjukdomar, nya symtom eller försämrade funktionsförmåga.

Fågelinfluensa

Smittan hittades i 26 pälsfarmer

Fågelinfluensaepidemin startade i pälsfarmer i Österbotten i mitten av juli. Den första infekterade pälsfarmen hittades i Livsmedelsverkets laborietester den 13 juli och sedan dess har fågelinfluensainfektioner bekräftats på totalt 25 pälsfarmer. (Ruokavirasto.fi)

Klimatförändringen

Ny information om klimatförändringar som har kommit ut nyligen.

Koncentrationen av koldioxid (CO₂) i vår atmosfär har nått ett nytt rekord på 421 ppm. Detta är det högsta det har varit i mänsklighetens historia, och det är ett tydligt tecken på att klimatförändringarna förvärras.

Året 2022 var det varmaste året någonsin i det sammanhållande USA. Detta var det 14:e året i rad som den årliga medeltemperaturen låg över 1900-talets genomsnitt.

En studie från Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) fann att de globala utsläppen av växthusgaser måste minskas med 45 % till 2030 för att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader Celsius. Det är en mycket brantare minskning än vad som nu planeras.

En ny studie visade att Arktis värms upp dubbelt så mycket som resten av planeten. Detta gör att havsisen smälter i en alarmrande takt, vilket hotar isbjörnar och annat arktiskt djurliv.

Detta är bara några av de nya uppgifter som har kommit ut om klimatförändringar nyligen. Det är klart att situationen blir värre.

Presidentvalet

Presidentvalskandidater hittills

Det finns redan många förslag. Här är en lista över de viktigaste: Vid sitt partimöte den 18 juni 2022 valde Liike Nyt sin ordförande, riksdagsledamot Hjallis Harkimon, till sin ordförandekandidat.

De gröna beslutade på sitt partimöte den 10 juni 2023 att stödja Pekka Haavisto i valet, som kandiderar till presidentposten genom väljarföreningen. På så sätt kanske Pekka Haavisto vill ta avstånd lite från de gröna i valet, de gröna misslyckades kapitalt i senaste riksdagsvalet.

EU-kommissionär Jutta Urpilainen har sagt att hon överväger en kandidatur när hon besökte Vasa för en vecka sedan och SDP

har beslutat att bjuda in henne som partiets kandidat i november. Sanna Marin uppmuntrade Jutta att bli kandidat häromdagen.

Koalitionens ordförande Peteri Orpo sa den 14 augusti 2023 att Alexander Stubb kommer att bli tillfrågad att vara koalitions presidentkandidat, som sedan har tackat ja. Antti Häkkinen, som tidigare funderat på att kandidera till presidentposten, sa samma dag att han stöder Alexander Stubbs kandidatur. Beslutet var enhälligt även om flera personer i ledande positioner hade stött Häkkäs tidigare.

Li Andersson har sagt att han överväger kandidaturen. Förmodligen inte en särskilt bra idé, eftersom rösterna som ges till honom minskar Jutta Urpilainens chanser att nå andra omgången.

Finlands Banks chef, Olli Rehn, meddelade att han var villig att kandidera till presidentposten den 21 juni 2023. Han började samla in supporterkort till presidentvalet med hjälp av väljarföreningen.

Tidigare riksdagsledamoten Paavo Väyrynen (Centrum) meddelade att han var villig att vara presidentkandidat den 12 juni 2023. Han började samla in supporterkort till presidentvalet med hjälp av väljarföreningen. Väyrynen meddelade att han inte kunde stödja Olli Rehns (Centrum) eventuella kandidatur. Paavo själv minns nog inte hur många gånger han har varit kandidat.

Mika Aaltola, chef för Utrikespolitiska institutet, meddelade den 3 augusti 2023 att han skulle söka kandidatur med hjälp av väljarföreningen.

Den 30 juni 2023 hör maktens partimöte till folkpartiet som beslutade om partiets deltagande i presidentvalet 2024. Partiets ordförande Ano Tuuriainen anser inte att valdeltagandet är helt säkert, eftersom Tuuriainen tror att Ryssland kommer att ockupera Finland före valet.

Saara Huhtasaari är en litet udda kandidat i presidentvalet. Hennes valmansförening heter "Vapaa Suomi ry". Hon har berättat att hon som president kommer att utreda de så kallade kemikaliespårerna på himlen. Sådana kan uppstå om man från flygplan sprider silverjodid för att skapa

regn. Det gör man inte i vårt land, men där är Saara Huhtasaari alltså av annan åsikt. Hennes syster Laura Huhtasaari är medlem av Europa-parlamentet.

Först i december är den slutliga kandidatlistan klar. Om du inte är partikandidat behöver du samla in 20 000 stödskort. Om det är många kandidater kan det hända att det har lite inflytande på vilka två som tar sig till andra omgången. Spännande val framför oss!

Också Sari Essayah nu presidentkandidat

Kristdemokraternas partikonferens beslutade att nominera partiets ordförande, minister Sari Essayah, till partiets presidentkandidat. Frågan avgjordes idag på partimötet i Joensuu utan omröstning, det vill säga beslutet var enhälligt. Nästan tjugo entusiastiska talare användes i diskussionen. KD:s partiregering gjorde ärendet den 24.8. en enig grundmotion till partistämman.

Sari Essayah tog i sina recensioner ställning till familjepolitik och FPA-ersättning. FPA:s ersättningar för privat hälso- och sjukvård försvann nästan vid årsskiftet.

– Därför är Kristdemokraternas politik i regeringsprogrammet särskilt synlig i familjepolitiken. I sparsamtalen berörs inte hemvårdsbidrag och barnbidrag - tvärtom - barnbidraget höjs för barn under tre år och i många barnfamiljer, ensamförälderhjälpningen och vårdnadshavarhjälpningen för elever ska förbättras, det privata vårdbidraget höjas och den barnskattensänkning vi länge drivit på kommer att genomföras, konstaterade Essayah i sin översikt till partimötet.

Historieförlaget i Finland:

Boken om Alexandra Theodora Frosterus-Såltin och hennes taylor kan köpas bland annat här: Akasemiska bokhandelns nätbokhandel adlibris.fi

Enligt Kristdemokraternas mening måste Marin-regeringens absurda beslut att skrota FPA-ersättningen för privata sjukvårdstjänster snarast upphävas.

– Marins regering är ideologiskt förblindad och har inte lyssnat på förnufts röst. Det är viktigt att den nya regering som bildades i och med riksdagsvalet fixar frågan så snart som möjligt, insisterade partiordförande Sari Essayah i Lahtis, där Tavastlands KD-kandidater kampanjade vid ett marknadsevenemang.

– Vårdskulden måste lösas genom samarbete mellan offentlig och privat sektor, inte genom att ställa fler patienter i kö eller åka utomlands för behandling, konstaterade Essayah (Källa: Kristillisdemokratiens hemsida)

Bild: Eduskunta.fi

I dag

Vårdgarantin

Från och med den 1 september 2023, vilket var i förrgår, innefattar vårdförpliktelsen inom primärvården en maximal väntetid

på 14 dagar, medan det inom tandvården är fyra månader.

Den skärpta vårdförpliktelsen tillämpas när det gäller sjukdomar, skador, komplikationer relaterade till långvariga sjukdomar, nya symptom eller försämrade funktionsförmåga. Vårdförpliktelsen omfattar både fysiska och psykiska hälsoproblem.

Bedömningen av vårdbehovet görs under samma vardag som patienten kontaktar vårdinrättningen. En yrkesutbildad individ inom hälso- och sjukvården utvärderar patientens behov av undersökningar eller vård, hur brådskande detta behov är, samt vilka yrkesutbildade individer inom hälso- och sjukvården som ska utföra nödvändig vård eller undersökningar.

Tillgången till vård kan inkludera mottagningsbesök, distansvård eller vård genom telefonmottagning av en vårdgivare, läkare eller annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Förändringarna omfattar primärvård som arrangeras av välfärdsområdena, studerandehälsövård för högskolestuderande som tillhandahålls av Folkpension-

sanstalten (FPA) och produceras av Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS), samt hälso- och sjukvård för fångar som arrangeras av enheten för hälso- och sjukvård för fångar vid Institutet för hälsa och välfärd.

Men huruvida detta kommer fungera i praktiken är högst osäkert:

– Inom primärvården kan patienter nu i stort sett få vård inom den tidigare fastställda gränsen, det vill säga inom tre månader. Men det är ett faktum att vi inte kommer kunna erbjuda patienter vård inom två veckor direkt i början av september. Det är dock vårt mål. Brådskande vård erbjuds fortfarande utan dröjsmål, säger Sofia Svartsjö, områdeschef för social- och hälsocentraler.

Väntetiderna för tandvård är dock längre än för primärvård.

– Väntetiderna för icke-brådskande tandvård har varierat från plats till plats under lång tid. Som mest har patienter behövt vänta i 15 månader och som minst en månad. Välfärdsområdesreformen har inte i hög grad påverkat väntetiderna, säger ledande tandläkare Hanna Kangasmaa.

Vad gör en sjuk person om de inte får vård inom två veckor? Kan hen begära att välfärdsområdet finansierar vård i privat sektor? Kan hen gå till privatläkare och sända räkningen till välfärdsområdet? Får de kompensati-on om sjukdomen förvärras på grund av förseningen? Det är frågor som välfärdsområdet borde vara villiga att besvara.

Evenemang

Ylioppilaskunnan Laulajat 140 år jubileumskonsert m Wasa Sångargille

Trefaldighetskyrkan söndagen den 3.9.2023 kl. 19.00

ALBERT EDEL Felts utställning i

ATENEUM i Helsingfors pågår fram till den 17.9.23 Sevärd!

TIKANOJAS KONSTHEM
Kaarina Heikinheimos 5+
rumsutställning

Textilkonst, från koppartråd till textilreliefer

En välkänd textilkonstnär från Vasa. I utställningen en estetisk ensemble av stor skala. Utställningen pågår till den 24 september

CHRISTINA BAROQUE

1-3.9.23 i Kristinestad
www.vaasabaroque.fi

Celiakivecka 4-10.9.23

Nationella celiakiveckan i början av september äger rum över hela Finland! Celiakiveckan som anordnas årligen vecka 36 är den mest hektiska veckan med evenemang i vår organisation.

Veckans slogan är ”Höstskörd utan gluten”.

keliakialiitto.fi/kelakiaviikko.

LAPPO ORGELFESTIVAL 7-10.9.23

Konstnärlig ledare:

organist Jimi Järvinen

www.lapuanurkufestivali.fi

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 8.9.23 KL 10-20

<https://kiasma.fi/sv/>

KUNTSIS MUSEUM FÖR MODERN KONST

Linjens dimensioner

9.9.23 - 14.4.24

Hur konstnärer arbetar med linjen, där dess form sätter sig som en enkel penn- och kolteckning eller som en rumslig installation. Linjens variationer kan ses i grupputställningen på Kuntsi museum för modern konst. Både finländska och internationella samtidskonstnärer – 18 konstnärer och grupper av konstnärer – presenterar sig själva som en del av sitt konstnärliga arbete.

VASA STADSTEATER

”Nunia ja konnia”, ensi-ilta 9.9.23

Svengaava musikaalikomedia

WASA TEATER

Vänd om min längtan

Urpremiär 16.9.2023

Ny nordisk musikal av Ann-Luise Bertell, Thomas Enroth, Åsa Jinder, Nils-Petter Ankarblom. Regi av Erik-André Hvidsten.

<https://www.wasateater.fi/>

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 6.10.23 KL 10-20

<https://kiasma.fi/sv/>

VAASA BAROQUE

Höstens operahändelse!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Kraus opera Proserpin har finsk premiär på Vasa Barock, framförd av en internationell solistgarde och Vasa stadsorkester. Föreställningarna är fredagen den 13 oktober 2023 och lördagen den 14 oktober 2023 kl 19:00 i festsalen i Vasa stadshus.

<https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

FÄRG & LJUS – ARVET EFTER IMPRESSIONISMEN 20.10.2023–25.2.2024

Utställningen presenterar impressionistisk och neoimpressionistisk konst från perioden 1860–1916. Utställningen jämför de främsta namnen inom den internationella konsten med den finländska färgkonstens korta men intensiva blomstringstid.

”Lautasella”(På tallriken)-mässan 28-29 oktober 2023

Celiakiförbundet och Messukeskus anordnar mässan Lautasella 2023 i Helsingfors från lördag till söndag 28-29 oktober 2023. Mässan hålls samtidigt med Bokmässan och evenemanget Vin & Mat.

Lautasellamässan samlar olika specialkost under ett tak på Helsingfors Mässcentrum. Föreläsningar och informationstillfällen på Lautasellascenen ger tips för en bra, trygg och välsmakande vardag.

Inom området Glutenfritt liv presenteras, smakas och säljs endast glutenfria produkter. keliakialiitto.fi/messut.

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 3.11.23 KL 10-20

<https://kiasma.fi/sv/>

RUSK

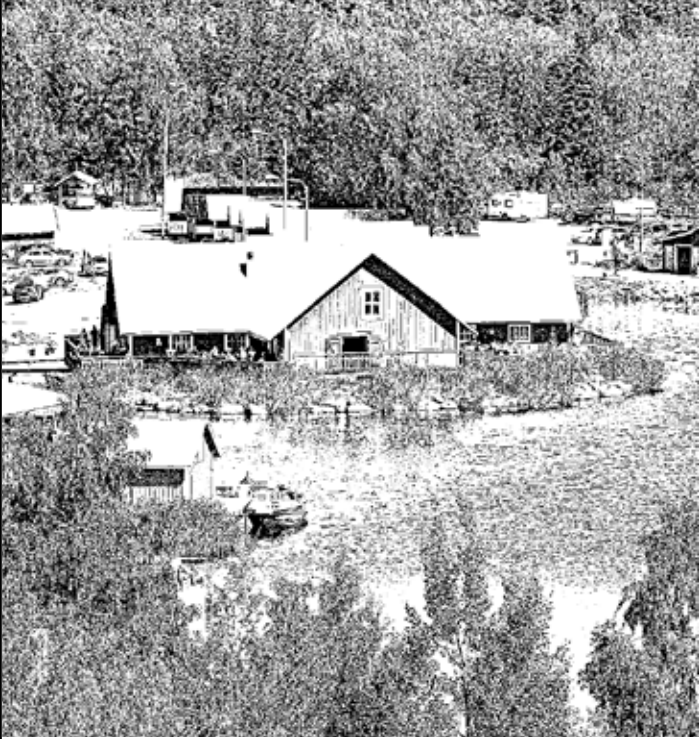
Kammarmusik i Jakobstad 21–25.11.2023

Kungligt kalas

Internationell kreativitet den mörkaste tiden på året

<https://ruskfestival.fi/>

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus:
Saluhallen

PensilSketchApp

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 1.12.23 KL 10-20

<https://kiasma.fi/sv/>

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy: Varje barns leende, varje lektion som genomförs av ukrainska lärare idag är ett bevis på att Ukraina definitivt kommer att bestå – presidentens tal

1 september 2023 - 19:47

Kära ukrainare, jag önskar er god hälsa!

Jag har precis haft ett möte med överbefälhavarens stab. Faktum är att hela mötet handlar om situationen vid fronten nu.

Överbefälhavaren, befälhavare. En separat sluten rapport från försvarets underrättelsechef Budanov.

Situationen i öst, i söder, på vänstra stranden av Kherson-regionen. Tillförsel av ammunition. Missiler för vårt luftförsvar. Utrustning. Ukrainsk produktion av vapen. Många olika nyanser, många olika detaljer. Nyckeln är att ge våra soldater ännu mer nödvändiga för offensiva operationer, för minröjning, för evakuering av sårade soldater. Varje mötesdeltagare förstår tydligt vad han ska göra.

Det var ett möte med brottbekämpande tjänstemän – de fortsätter att rena staten från dem som fortfarande försöker försvaga Ukraina från insidan. Hösten borde vara fruktbar i denna fråga – särskilt för Ukraina.

Jag deltog i ett mycket representativt italienskt forum - Ambrosetti Forum. Det är en av de viktigaste europeiska plattformarna för policyutveckling. De lösningarna som behövs. Ekonomiskt, säkerhetspolitiskt. Jag tackade Italien för allt stöd. Men jag uppmanade att aldrig ge upp vår naturliga styrka – styrkan i hela den fria världen. Styrka att agera tillsammans. Till fullo. För våra gemensamma intressen. Precis som vi har varit verksamma i 555

dagar av det fullskaliga kriget.

Och viktigast av allt för idag. Den mest känslomässiga. Jag är säker inte bara för mig.

Mer än 3 700 000 ukrainska barn började det nya läsåret i dag. De flesta av dem finns i Ukraina. De flesta av dem är offline eller i ett blandat läge, där social interaktion mellan barn fortfarande bevaras.

Naturligtvis kommer vi att göra allt för att göra det möjligt för dem att återvända till skolor och universitet över hela vårt land – som vanligt. Utan online. Programmet för att skapa skydd kommer att genomföras. Och vi kommer att återlämna friheten till hela vårt land. Varje barns leende idag, varje blomma som barn tog med till skolan, varje lektion som ukrainska lärare genomförde idag och varje dröm som uppstod idag hos ukrainska barn är alla bevis på att Ukraina definitivt kommer att bestå. Livet går vidare. Livet blir starkare. Och det kommer en dag då den 1 september kommer att vara lika fridfull och trygg i hela vårt land. Ära till alla som för den här tiden närmare! Tiden för vår seger.

Och idag vill jag personligen tacka alla som redan har intresserat sig för vårt nya utbildningsprojekt, det offentliga projektet – Mriia-ansökan, som jag presenterade och som snart kommer att kunna bli en del av livet för varje barn som är studerar och som strävar efter sitt resultat tillsammans med oss alla. Tillsammans med Ukraina.

Ära till Ukraina! Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

Dagens citat

**Läkärléhti 18.8.23
Fara från luften
Pekka Nykänen**

Nu står vi inte på torget i Wuhan. Utan i Finland, Österbotten.

Fågelinfluensan som upptäckts på pälsfarmerna är av annan kaliber än coronan. Smittorisken för människorna är liten, och sedan

Veckans astronomiska bild Plutos norra del

Northern Pluto

Image Credit: [NASA](#), [Johns Hopkins Univ./APL](#), [Southwest Research Institute](#)

Explanation: [Gaze across](#) the frozen canyons of northern Pluto in this contrast enhanced color scene. The image data used to construct it was acquired in July 2015 by the New Horizons spacecraft as it made the first reconnaissance flight through the remote Pluto system six billion kilometers from the Sun.

år 2020 har viruset orsakat blott några få smittofall i Europa. Patienterna har varit symtomfria, och sjukdomen tycks inte ha smittat mellan människor

På farmerna grov emellertid bakteriestammar som antyder att viruset muterar hos smittade däggdjur. Särskilt stor är risken hos minkar. Deras luftvägar har likheter med människans.

Rutten till människan existerar således.

Slakter som hotar en hel näringsgren är en tuff åtgärd. Likväl är det lätt att förstå myndigheternas beslut. Internationella hälsomyndigheter och forskare fruktar i värsta fall en pandemi.

För allmänheten är det viktigaste rådet att inte vidröra döda fåglar. Matningsställen för småfåglar tillåts, bara hygien sköts korrekt. Att mata fåglar från hand ska undvikas redan med tanke på salmonellarisken. Fågelspilling ska inte vidröras. Om så ändå sker ska händerna tvättas med tvål och vatten. Spilling på möbler tvättas med vatten och tvättmedel.

Torget i Wuhan är långt borta, men världen är liten. Ju längre vi låter viruset vara i omlopp, desto större risk för att den överförs till människan. Vi vill inte veta vilka konsekvenserna av det blir.

Och framför allt vill vi inte att

Veckans bild

Havtornsbären blir snart mogna. C-vitamin!!

det sker i Finland.

Ateneum

På Ateneum i höst: sol, ljus och livsglädje

Utställningen Färg & Ljus – arvet efter impressionismen visas på Konstmuseet Ateneum 20.10.2023–25.2.2024. På utställningen ställs den internationella konstens främsta namn såsom Claude Monet, Auguste Renoir, Camille Pissarro och Alfred Sisley ut sida vid sida med den finländska färgkonstens blomstringsperiod åren 1906–1916. Förändringen ledde till nya motivval i finländska konst; hårt arbete och vildmarksnatur fick ge vika för medelklasslivets bekvämligheter, parker, solbad och nakenhet.

I oktober fylls Konstmuseet Ateneum med sol och livsglädje då utställningen Färg & Ljus – arvet efter impressionismen öppnas för allmänheten.

Impressionismen är en konstströmning som tog fart i Frankrike på 1870-talet, och där den dominerande faktorn var snabba observationer och intryck, impressioner. I slutet av 1800-talet reste nästan alla finländska yrkeskonstnärer till Paris och fick därmed ta del av allt nytt i konstens huvudstad – inklusive impressionismen. Ingen av våra konstnärer fastnade emellertid ännu i slutet av 1800-talet för denna konstströmning som så radikalt skulle förnya synen på konst.

”En central utgångspunkt för utställningen Färg & Ljus är just frågan varför impressionismens inflytande började synas i den finländska konsten först under 1900-talets två första decennier”, säger utställningens två kuratorer Marja Sakari och An-

na-Maria von Bonsdorff.

Professor Emeritus Anthea Callen, expert på internationell impressionism, har deltagit i utställningsprojektet från första början.

Färg & Ljus är har en stark koppling till Ateneums historia. År 1904 hölls en fransk-belgisk utställning på Ateneum som inte lockade någon större publik, men som blev ett av de viktigaste startskotten för en ny färgmättad fas inom den finländska konsten.

”Färgglädjen fann småningom sin väg till de finländska konstnärernas dukar. Ett intressant fenomen i den finska konsthistorien är just den tio år långa perioden mellan 1906 och 1916 då nästan alla konstnärer förnyade sin palett med klarare färger. I takt med att förändringen tog fart ledde den också till nya motivkretsar. Då man tidigare hade avbildat landsbygdens hårda arbete eller den unika orörda naturen, fokuserade man nu på medelklasslivets bekvämligheter.

Konstnärerna började intressera sig för städernas parker och öppna platser, torgens människomyller, gatuvyer samt solbad, nakenhet och glittrande havsstränder” berättar kuratorerna.

”I utställningen Färg & Ljus har vi velat lyfta fram impressionismens principer och dess radikala karaktär som förnyande konstströmning. Vi fokuserar på impressionismens inflytande på den moderna färgkonsten i Finland på 1910-talet.”

Utställningen jämför därför den internationella konstens kändaste namn med den finländska färgkonstens blomstringsperiod 1906–1916. Bland de utländska konstnärerna kan nämnas Claude Monet, Auguste Renoir, Alfred Sisley, Camille Pissarro, Alfred William Finch, Paul Signac och Théo Van Rysselberghe. Av de inhemska konstnärerna ingår bland annat Alvar Cawén, Antti Favén,

Nästa vecka: Rövarstek

Nedmonteringen av silorna kan ses genom Siilolive

Vasas betongsilos byggdes 1958-63. I närheten av dem fanns en kvarn som sedan lades ner 1992. Silorna har inte använts sedan dess. För tjugo år sedan planerades studentlägenheter för silos. En bra idé, men hindret var svamptillväxten på betongkonstruktionerna.

Nu har nedmonteringen av silorna påbörjats, i slutet av april i år. Med hjälp av en webbkamera kan du följa hur demonteringen fortskrider.

Denna bild togs den 28 augusti 2023. Webbkameran hittar du här: <https://www.vaasa.fi/siilolive/>

Magnus Enckell, Pekka Halonen, Ellen Thesleff, Verner Thomé, Yrjö Ollila, Tyko Sallinen och Wilho Sjöström.

Konstmuseet Ateneum öppnades efter en ett år lång renovering med den nya samlingsutställningen En tidsfråga den 14 april 2023. Under sommaren och fram till mitten av september visas också en utställning av Albert Edelfelt. Båda utställningarna har under våren visat sig vara synnerligen populära.

Sedan öppnandet har det förnyade Ateneum redan besökts av 100 000 besökare.

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt koimmet detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dags-tidning.

Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com

som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

Humor

Sunda råd.

Prästen märker att de flesta av publiken sover och att en av dem har börjat snarka kraftigt, varför han höjer rösten och säger: — Skulle inte någon vara så bra att väcka vår snarkande bror så att andra kunde sova i fred.

*

Kärelek.

Ung man: — Jag älskar dig galet! Fröken: — Då är det bäst att du vänder dig till min far. Han är läkare för psykiskt sjuka.

Operaupplevelser

Hundratals operor - som kan avnjutas hemma:

Det är inte alls så lätt gå på opera. Det är långt till Helsingfors och till de stora operahusen i London och New York. Men vi kan ändå njuta av opera, virtuellt, och besöka världberömda operahus. Via denna sida kan vi se många av de bästa operorna framförda av världens främsta operasångare. Välkommen med i denna grupp!

Gå till Facebook och skriv in *operaupplevelser* i sökrutan.

Wasa Dagblad
wasadagblad@gmail.com

Inbjudan

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN KUIN *jäätynyt* SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Bästa vänner,

SI Vasa har glädjen att inbjuda er till en trevlig samvaro
söndagen den 8.10 kl 12-15

En läcker frukost-brunch kan avnjutas klo 10-12 på Original Sokos hotel Vaakuna vid Övre torget, 14€.

Kl 12.00 börjar Minna Canth -seminariet på Stadshuset i Vasa,. Detta är samtidigt en årsfest för Finska Kvinnoförbundet rf. Musik, föredrag (på finska) om starka kvinnors betydelse för nutiden och om Aino Kallas och hennes litterära karriär.

Under pausen serveras ett glas porlande, ingår i priset.

Kl 13.45 börjar kammaroperan ”*Nainen kuin jäätynyt samppanja*”. Det är fråga om en världspremiär för denna opera, som handlar om Aino Kallas’ liv.

Inkomsterna från operan används för att främja barns och ungdomars välbefinnande.

Biljettpris 20€

Tilläggsinfo och anmälningar
marjatta.bjorknas@gmail.com
0400368371

Varmt välkomna!

SI VAASA - VASA

GPT3

Printed 1 €
Free on the Net

ISSN 2954-2456

Nr 36 Sunday, September 3 2023

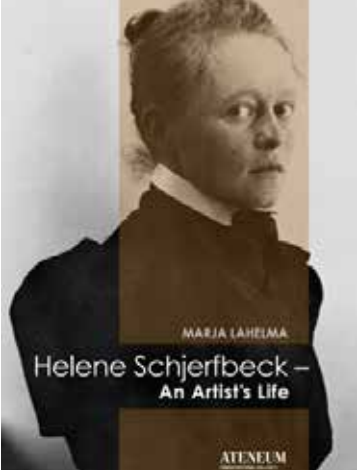
WASA DAILY - a modern newspaper with a layout from the 1870s. At that time, most newspapers had this format, corresponding to A4, and 4 pages. Lots of text, but no pictures at all, so there's a lot to read in 4 pages. The newspaper contains quotes from old daily newspapers, taken from the National Archives (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 does some of the routine editorial work. Wasa Daily will continue to be published on Sunday mornings, but our aim is that it will eventually be published every day. The magazine can be read online for free, printed single issues cost 1 €. Advertising price 6 €/ millimeter, but standard ads are cheaper (25 mm high=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Repeated ads = 50% discount). Send ads to wasadagblad@gmail.com as jpg, tiff or png, the advertisements are then reduced to a column width of 46 mm. If the advertisement does not fit, we will contact you (space is limited). Editor-in-Chief: Hans Björknäs. Mail: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telephone +358-40-5462455. E - mail: wasadagblad@gmail.com

Вітаємо всіх українців у Ваасі! Сподіваємося, вам тут сподобається і навіть залишитеся після закінчення війни в Україні! A warm welcome to all Ukrainians in Vaasa! We hope you will enjoy yourself here and even stay after the war in Ukraine is over!

News

"Helene Schjerfbeck: An Artist's Life"

An online book free to download

A groundbreaking new book that delves into the life and artistry of an exceptional Finnish artist, Helene Schjerfbeck

Smallest and Most Vulnerable Health Stations and Dental Clinics to Close

In the coming period, the welfare area will maintain nine social and health centers located in Kristinestad, Laihela, Malax, Korsnäs, Närpes, Jakobstad, Nykarleby, Vaasa, and Vörå (Oravais),

Art experience of the week: Paintings by Albert Edelfelt now in the Ateneums Exhibition

Albert Edelfelt was a Finnish painter who lived between 1854 and 1905. He was a significant figure in the Finnish art world, and his works are still respected and studied.

Here *Divine Service in the Uusimaa Archipelago, 1881*

along with 13 welfare stations situated in Kaskö, Korsnäs, Kronoby (Nedervetil, Kronoby, and Terjärv), Larsmo, Pedersöre (Esse), Vaasa (Dammbrunnen, Korsnäståget, Sundom + Lillkyro), and Vörå.

Moreover, especially elderly individuals will receive certain social and health services at the other welfare area facilities in Bergö, Kristinestad, Närpes, and Replot. Three dental clinics will be closed.

Practical Changes to the Service Network:

Esse Dental Clinic will be closed. Oravais Dental Clinic will be closed. Korsnäs Dental Clinic will be closed. A mobile unit will be piloted in the fall of 2023. Maxmo Health Station will be closed. Särkimo Reception Unit will be closed. Solf Health Station will be closed. Lillkyro Maternity Counseling will relocate to Vaasa and Laihela. Pörtom Health Station will be closed. Övermark Health Station will be closed. Töjby Health Station will be closed. The operations of the child guidance service in Kaskö will move to the Närpes Family Center.

”Service at the locations now

being closed is vulnerable due to the limited staff in these units. This personnel will be relocated to our other facilities, and customers can conduct their matters either at the nearest facility or choose another suitable health station. In the future, we can better secure operations during absences. Local services will also be assisted by mobile units,” clarifies Sofia Svartsjö, Area Director for social and health centers in the welfare area.

Robot lawnmower at Kasarmintori

Vasa has acquired robotic lawnmowers which, among other things, take care of Kasärntorget's lawn.

It's a matter of trying, and so far

Photo Supplement on page 27

Flowers in Vasa. The city's horticulture department certainly does a wonderful job this spring. To make our city beautiful and pleasant!

the robots have done their jobs just fine. But if you walk, e.g. right at Kasärntorget and discover that the robotic lawnmower has a problem, then you can contact puistot@vaasa.fi

Söderfjärden's Meteorita

open until the end of September 13.8 -27.9 Sundays 12-18 Wednesdays 18-20

A unique museum, the only one in a still type, and can therefore be visited right up to the end of September. There you can learn about Söderfjärden's at least 520 million-year-long history - from meteorite impact to today's agricultural and Natura2000 area

Party at Edvintrail today

Party today, 3/9/23 at 2 pm on Edvintrail.

Music, speeches, consecration of the flagpole, poetry recitation and

light refreshments. And the reason for this is that today is the 100th anniversary of the birth of Edvin Hevonkoski, the creator of Edvinipolu. In addition to ITE art, the trail has military history, such as a trench and a dugout. There is also an ecumenical chapel. The address is Aleksis Kiventie 59.

Watch out for scam messages sent in Suomi.fi services' name

The Digital and Population Data Services Agency warns of scam messages being sent in the name of Suomi.fi services. In addition to text messages, scam messages are also being sent via social media channels. The message in question is a phishing message that attempts to get the user to click a link in the message.

Do not click on any links in e-mail or text messages. Do not access the services through links or search engine results. Instead, enter the full address of the website in the address bar, such as www.suomi.fi.

We have ISSN-numbers!

The Finnish ISSN center has given our newspaper international journal codes, so-called ISSN

THE KING'S RING BEING A ROMANCE OF THE DAYS OF GUSTAVUS ADOLPHUS AND THE THIRTY YEARS' WAR TRANSLATED FROM THE SWEDISH OF ZACHARIAS TOPELIUS BY SOPHIE ÖHRWALL AND HERBERT ARNOLD

Part 22:

One could almost think that the powers of darkness had obtained more power over him; now ambition began to gain ground in his mind, and he was no longer solely animated by the sacred cause of Liberty and Faith. A secret and terrible enemy seemed everywhere in his path, dealing deadly blows which could not as yet reach their mark. At the bold but unsuccessful attack on Ingolstadt there was, relates Fryxell, a cannon on the ramparts called a "Fikonet,"

and celebrated for shooting both far and true. The gunner on the ramparts saw out on the field a man with a waving plume riding a fine charger, and surrounded by attentive followers. "There," he said, "rides a great lord, but this will stop his career;" then he aimed and fired the "Fikonet." The ball brought down horse and rider, and the others hastened to the place in great dread; but the king, for it was he, raised himself up, covered with blood and dust, but unharmed, from underneath the dead horse, exclaiming,

"The apple is not yet ripe."

The citizens of Ingolstadt buried the horse, and stuffed his skin as a remembrance. Shortly afterwards the king was riding at the side of the young Margrave of Baden Durlach, who had just before been one of the most brilliant figures at the Augsburg balls. A

cannon-shot passed very near the king, and as he looked round, a headless horseman rode by his side and then sank to the ground.

CHAPTER VII.

NEW ADVENTURES.

From Ingolstadt the king turned to Landshut, in the centre of Bavaria. The farther he advanced into this country, where they had never seen an army of heretics before, the people became more fanatical, wild, and bloodthirsty. Large bands of peasants assembled, commanded by the monks, lying in ambush everywhere for the Swedes, and cutting off every straggler; they also tortured their prisoners in the most horrible manner. The king's army on their side, inebriated by their

successes, were infuriated by this cruel guerilla warfare, and began to burn and destroy all the places they passed through. Hitherto the Swedish army had been remarkable for its good conduct in the field, but now they left in their rear a broad track of murder and crime; and woe to those troops who in insufficient numbers wandered far from the main body.

The king had now marched far into the country, and wished to send some new important orders to Baner, who followed slowly in his steps from Ingolstadt. On account of the lawless state of the country this was attended with great risk, and the king would not order a large body to go. A young officer, a Finn, volunteered to try,

codes. This after quite thorough consideration. So now we are officially part of the Finnish newspaper world. We are newspapers "for real".

The state budget proposal for 2024 has been published

The total amount of expenses in the budget proposal is 87.2 billion euros. The proposal is 10.1 billion euros in deficit.

The Minister of Finance will hold ministry-specific negotiations on the budget proposal on September 5-6.

The government will discuss the budget proposal in its budget meeting on September 19-20 (vm.fi)

Ilkka-Pohjalainen

Since the beginning of October, the magazine will no longer appear on Sundays. The last Sunday issue will be published on 23.9.23. Instead, the Saturday magazine will be more extensive, meaning there will be plenty of reading throughout the whole holiday.

The reason for this change is the increased paper and distribution costs.

Also, the digital magazine is no longer published on Sundays,

This magazine can be read anywhere

but the easiest way is probably to read it with a tablet, like here at Kalles Inn in Klobbskat

even though its publication does not involve paper and distribution costs. But the newspaper's website has fresh reading even on Sundays.

The Barents Observer,

a Norwegian trilingual newspaper that conveys news from the Arctic area. The newspaper is published in Kirkenes near the Russian border. It is officially banned in Russia, but oriented Russians can probably still read it.

The newspaper has employed 4 journalists who fled from Russia. The latest is Olesia Krivtsova,

who started her employment on 21 August. As a reporter for the Barents Observer, Krivtsova says she will devote most of her work to stories about the war in Ukraine, repression in Russia, women's rights and environmental issues in the north.

Olesia tells the newspaper what made her have to flee Russia. "When she was a student at Arkhangelsk Federal University, she put up anti-war stickers around the city and posted comments against Putin and the Russian regime on social media.

In late December 2022, police officers broke into her apartment, handcuffed her and took her to the police station for questioning. She was soon charged under the new Russian extremist laws with "discrediting the army and justifying terrorism", and she faced up to ten years in prison.

In March, she managed to escape from house arrest and get to Lithuania."

The Barents Observer can be read online, free of charge.

Care Guarantee

Care within 2 weeks from 1.9.23

Starting on 1 September 2023, non-urgent care in primary health care must be provided to people more quickly. The maximum waiting time for outpatient care will be shortened from three months to 14 days, and the maximum waiting time for oral health care from six months to four months.

In addition, from 1 September onwards, patients must receive an assessment of the need for and

accompanied by two horsemen. The king agreed to this, and the three horsemen set out one evening in May on this dangerous journey.

The young officer was no other than our friend Bertel, and his companions were Pekka from East Bothnia, and Vitikka from Tavastland. The night was dark and gloomy, and the three horsemen rode carefully in the middle of the road, much afraid of missing their way in this strange country, and dreading an ambush from their enemies. It began to rain, which made the roads still worse; these had already been much damaged by the passage of the heavy baggage-wagons, and at every step they risked an accident.

"Here," said Vitikka ironically to his companion, "you are a northern Finn, and ought to be able

to practise witchcraft."

"I should not be worth much if I could not do it," responded Pekka in the same bantering tone.

"Try, then, and take us in a minute to Hattelmala mountain and let us see the light shining from Hämeenlinna's castle. There is a little gipsy girl whom I once loved, and I would rather be by her side to-night, than here in the ruts of this damned forest."

"That will be easy for me to do," said Pekka; "see, you can already see the lights shining from Hämeenlinna."

His comrade looked sharply around, uncertain if Pekka was joking or in earnest; he thought the latter quite as likely as the former. And truly, in the brushwood underneath, a light appeared, but

he soon understood that he was still hundreds of miles away from his home. Suddenly their horses stopped, and would not move. A barrier of tree trunks was stretched across the road.

"Hush!" whispered Bertel, "I hear a noise in the wood."

The horsemen leaned forward and listened attentively. On the opposite side of the wood they heard footsteps and the breaking of branches.

"They must be here in a quarter of an hour," said a voice in the well-known Bavarian dialect.

"How many of them are there?"

"Thirty horsemen, and ten or twelve baggage animals. They left Geisenfeld at dusk, and they have a young girl with them as a

prisoner."

"How many are we?"

"About fifty musketeers, and seventy or eighty armed with pitchforks and axes."

"Good. No firing is allowed until they are within three paces."

At this moment Bertel's horse neighed, whose name was Lapp; he was small but strong and active.

"Who is there?" sounded from the road.

TO BE CONTINUED

urgency of treatment on the same day as they have been in contact with the health care unit.

This also applies to oral health care in primary health care. An individual assessment of the need for treatment must also determine whether the patient needs treatment faster than the maximum waiting time required by law.

Parliament adopted the legislative amendment on the maximum waiting times for access to care in November 2022, and the Ministry of Social Affairs and Health sent the wellbeing services counties instructions on the implementation of the provisions on 14 July 2023. In addition to primary healthcare, which is the responsibility of the wellbeing services counties or the City of Helsinki, the amendment will affect student healthcare and prison healthcare.

The shortened maximum waiting times apply to care in cases involving an illness, an injury, an exacerbation of a long-term illness, new symptoms or a deterioration of capacity for work.

husiastic speakers were used in the discussion. KD's party government made the matter on 24.8. a unanimous basic motion for the party meeting.

In her reviews, Sari Essayah took a stand on family policy and KELA compensation. KELA reimbursements for private healthcare services were almost eliminated at the turn of the year.

- That is why the policies of the Christian Democrats in the government program are especially visible in family policy. In the austerity talks, home care allowance and child allowance will not be touched - on the contrary - child allowance will be increased for children under the age of three and in families with many children, the single-parent increase and the guardian increase for students will be improved, the private care allowance will be increased and the child tax reduction we have been pushing for a long time will be implemented, Essayah stated in her overview to the party meeting.

In the opinion of the Christian Democrats, the Marin government's absurd decision to scrap Kela compensation for private healthcare services must be reversed as soon as possible.

- Marin's government is ideologically blinded and has not listened to the voice of reason. It is important that the new government formed with the parliamentary elections fixes the issue as soon as possible, party chairman Sari Essayah insisted in Lahti, where Häme's KD candidates campaigned at a market event.

- The healthcare debt must be solved through the cooperation of the public and private sectors, not by putting more patients in queues or going abroad for treatment, Essayah stated (Source: Kristillisdemokrattie website)

Image; Eduskunta.fi

The concentration of carbon dioxide (CO2) in our atmosphere has reached a new record high of 421 parts per million. This is the highest it has been in human history, and it is a clear sign that climate change is worsening.

The year 2022 was the hottest year on record in the contiguous United States. This was the 14th consecutive year that the annual average temperature was above the 20th century average.

A study by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) found that global emissions of greenhouse gases need to be cut by 45% by 2030 in order to limit warming to 1.5 degrees Celsius. This is a much steeper reduction than what is currently being planned.

A new study found that the Arctic is warming at twice the rate of the rest of the planet. This is causing the sea ice to melt at an alarming rate, which is threatening polar bears and other Arctic wildlife.

These are just a few of the new pieces of information that have come out about climate change recently. It is clear that the situation is getting worse.

Biden: Climate crisis is real, after Hurricane Ida

U.S. President Joe Biden said Wednesday that no one can deny that the world is facing a climate crisis, after Hurricane Ida plowed through Florida, causing billions of dollars in damage and forcing millions of residents to evacuate.

"I don't think anybody can deny the impact of the climate crisis anymore," Biden said during a visit to Louisiana. "Just look around. Historic floods. I mean, historic floods. More in-

tense droughts, extreme heat, significant wildfires have caused significant damage."

Biden said that the United States must take action to address climate change, and that he is committed to doing so. He has set a goal of achieving net-zero emissions by 2050, and has proposed a number of policies to help reach that goal, including investing in clean energy and making the power grid more resilient to extreme weather events.

"We can't wait any longer," Biden said. "We have to act now."

Hurricane Ida was the fifth-strongest hurricane to make landfall in the United States, and the strongest to hit Louisiana since Hurricane Katrina in 2005. The storm caused widespread damage in Louisiana, Mississippi, and Alabama, and is estimated to have caused billions of dollars in damage.

The hurricane is a reminder of the increasing threat of climate change, and the need for urgent action to address it. Biden's comments are a strong signal that he is committed to taking on this challenge.

Presidential Election

Sari Essayah as a presidential candidate

The party conference of the Christian Democrats decided to nominate the party's chairman, minister Sari Essayah, as the party's presidential candidate. The issue was decided today at the party meeting in Joensuu without a vote, i.e. the decision was unanimous. Almost twenty ent-

Climate change

New pieces of information about climate change that have come out recently.

Bird flu

The infection was found in 25 fur farms

The bird flu epidemic started in fur farms in Ostrobothnia in mid-July. The first infected fur farm was found in the Food Agency's laboratory tests on July 13, and since then bird flu infections have been confirmed at a total of 25 fur farms. (Ruokavirasto.fi)

Today

Care Guarantee

Starting from September 1, 2023, which was the day before yesterday, the care guarantee within primary care encompasses a maximum waiting time of 14 days, while within oral and dental care, it is four months.

The heightened care guarantee applies when it concerns illness-

ses, injuries, complications related to long-term diseases, new symptoms, or decreased functional capacity. The care guarantee covers both physical and mental health issues.

The assessment of care needs is conducted on the same weekday that the patient contacts the healthcare unit. A healthcare professional evaluates the patient's need for examinations or care, how urgent the need is, and which healthcare professionals will provide the necessary treatment or perform the required examinations.

Access to care may include in-person appointments, remote care, or phone consultations with a nurse, doctor, or other healthcare professional.

The changes apply to primary care organized by welfare areas, student healthcare for higher education students provided by the Social Insurance Institution of Finland (Kela) and produced by the Student Health Care Foundation (SHVS), as well as healthcare for prisoners organized by the Healthcare for Prisoners Unit under the Finnish Institute for Health and Welfare (THL).

However, whether this will work in practice is highly uncertain:

In primary care, patients can now receive care within the previously established limit of three months. But it is a fact that we will not be able to offer patients care within two weeks immediately at the beginning of September. However, that is our goal. Urgent care will still be provided promptly, says Sofia Svart-sjö, Area Director for social and health centers.

Waiting times for oral and dental care are longer compared to primary care.

Waiting times for non-urgent oral and dental care have varied from location to location for a long time. At worst, patients have had to wait for 15 months and at best, for one month. The welfare area reform has not significantly impacted waiting times, says Chief Dentist Hanna Kangasmaa.

What does a sick person do if they don't receive care within two weeks? Can they request that the welfare area covers their

treatment in the private sector? Will they receive compensation if their condition worsens due to the delay? These are questions that the welfare area could hopefully provide answers to.

Quote of the week

Kenneth Myntti in Vasabladet 30.8.23

Riksdag member Joakim Strand (SFP) describes the idea that you work better for racism outside the government as completely absurd. He hits the nail on the head.

Racism is reined in when in government, not in the opposition. This must also be understood by a wise person like Eva Biaudet.

She is entitled to her opinions and beliefs, but if she causes the other government parties to lose patience with SFP by continuing to qualify in confidence votes, she is doing her own party a great disservice.

Events

Music in Korshoim's church tonight 27.8.23 at 7 p.m

The last part of three in the Augusttones series!

Cast: Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård and Michael Wargh
Adelcrantzgränden 1, 65380 Vaasa

ATENEUM, Helsinki ALBERT EDELFFELT art exhibition until 17.9.

Worth visiting!

TIKANOJA'S ART HOME Kaarina Heikinheimo's 5+ rooms exhibition

A book in Swedish about the famous woman artist i Vaasa, Alexandra Frosterus-Såltin, You can buy it here:

- adlibris.fi
- <https://akateeminenwebshop.com/>

Textile art, from copper wire to textile reliefs

A well-known textile artist from Vaasa. In the exhibition, an aesthetic ensemble of a large scale. The exhibition continues until September 24

SYYSKAMARI in KOKKOLA 16-19.8.23

Artistic directors: Antto Tunkkari Pauli Pappinen
www.kokkolansyskamari.com

CHRISTINA BAROQUE 1-3.9.23 in Kristiinakaupunki

www.vaasabaroque.fi

CELIAC WEEK 4-10.9.23

National celiac disease week at the beginning of September takes place all over Finland! The celiac disease week organized annually in week 36 is the busiest week of events in our organization.

The slogan of the week is "Autumn harvest without gluten".
keliakialiitto.fi/kelakiaviikko.

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI FREE ADMISSION DAY 8.9.23 at 10-20.30

KUNTSI MUSEUM OF MODERN ART

Dimensions of a line-exhibition 9.9.23 - 14.4.24

How artists work with the line, where its shape settles as a simple pencil and charcoal drawing or as a spatial installa-

tion. The variations of the line can be seen in the group exhibition at the Kuntsi Museum of Modern Art. Both Finnish and international Contemporary Artists – 18 artists and groups of artists – present themselves as part of their artistic work.

VAASA CITY THEATRE "Nunia ja konnia", Premiere 9.9.23

A musical comedy

WASA TEATER "Vänd om min längtan"

Premiere on 16.9-23

New Nordic musical by Ann-Luise Bertell, Thomas Enroth, Åsa Jinder, Nils-Petter Ankarblom. Directed by Erik-André Hvidsten.

<https://www.wasateater.fi/> FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY 6.10.23 at 10-20.30

VAASA BAROQUE Autumn opera event!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Kraus's opera Proserpin will have its Finnish premiere at Vaasa Baroque, performed by an international soloist guard and the Vaasa City Orchestra. The performances are on Friday 13 October 2023 and Saturday 14 October 2023 at 19:00 in the ballroom of Vaasa City Hall.
<https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

COLOUR & LIGHT – THE LEGACY OF IMPRESSIONISM

20.10.2023–25.2.2024

The exhibition introduces Impressionist and Neo-Impressionist art from the period 1860–1916. The exhibition draws parallels between the great masters of international art and Finnish art.

”Lautasella” fair 28-29 October 2023

The Celiac Association and Messukeskus organize the Lautasella 2023 fair in Helsinki from Saturday to Sunday, October 28-29, 2023. The fair is held at the same time as the Book Fair and the Wine & Food event.

The Lautasella fair gathers different special diets under one roof at the Helsinki Fair Center. Lectures and information sessions on the Lautasella stage give tips for good, safe and tasty everyday life.

In the Gluten-free life area, only gluten-free products are presented, tasted and sold. keliakialiitto.fi/messut.

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY
3.11.23 at 10-20.30

RUSK

Chamber Music in Jakobstad
21–25.11.2023
A Royal Feast

International creativity at the darkest time of the year

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY
1.12.23 at 10-20.30

I just held a meeting of the Supreme Commander-in-Chief’s Staff. In fact, the entire meeting is about the situation at the front now.

The Commander-in-Chief, commanders. A separate closed report by Defense Intelligence Chief Budanov.

The situation in the East, in the South, on the left bank of Kher-son region. Supply of ammunition. Missiles for our air defense. Equipment. Ukrainian production of weapons. Many different nuances, many different details. The key is to give our soldiers even more necessary for offensive operations, for demining, for the evacuation of wounded soldiers. Each meeting participant clearly understands what he should do.

There was a meeting with law enforcement officers – they continue cleansing the state of those, who are still trying to weaken Ukraine from the inside. Autumn should be fruitful in this matter – especially for Ukraine.

I took part in a very representative Italian forum - the Ambrosetti Forum. It is one of the key European platforms for policy development. Those solutions that are needed. Economic, security, political. I thanked Italy for all the support provided. But I urged never to give up our natural strength – the strength of the entire free world. Strength to act together. To the full. For our common interests. Just as we have been operating for 555 days of the full-scale war.

And most importantly for today. The most emotional. I’m sure not just for me.

More than 3,700,000 Ukrainian children started the new school year today. Most of them are in Ukraine. Most of them are offline or in a mixed mode, where social interaction between children is still preserved.

Of course, we will do everything to make it possible for them to return to schools and universities across all our land – as usual. Without online. The shelter creation program will be implemented. And we will return freedom to our entire land. The smile of every child today, every flower that children brought to school, every lesson that Ukrainian teachers conducted today, and every dream that arose today in Ukrainian children are all proofs that Ukraine will definitely endure. Life goes on. Life is getting stronger. And there will be a day when September 1 will be equally peaceful and safe throughout our land. Glory to all who bring this time closer! The time of our victory.

And today, I would like to personally thank everyone who has already taken an interest in our new educational project, the public project – the Mriia application, which I presented and which will soon be able to become part of the life of every child who is studying and who strives for his result together with all of us. Together with Ukraine.

Glory to Ukraine!

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. www.president.gov.ua

Books

”Helene Schjerfbeck: An Artist’s Life”

An online book free to download

A groundbreaking new book that delves into the life and artistry of an exceptional Finnish artist, Helene Schjerfbeck. Titled ”Helene Schjerfbeck: An Artist’s Life” this captivating biography, authored by esteemed art historian Marja Lahelma, offers a comprehensive exploration of the artist’s journey, shedding light on her contributions to Finnish art history and her impact on the global artistic landscape.

Rediscovering a Beloved Finnish Artist

While Helene Schjerfbeck’s masterpieces have garnered immense admiration within Finland, her legacy extends beyond borders, captivating international audiences through recent exhibitions in Europe and Japan.

These exhibitions, such as those at the Schirn Kunsthalle in Frankfurt, Tokyo, and London’s Royal Academy, have propelled Schjerfbeck’s art onto the global stage. Yet, until now, there has been a notable absence of a concise biography of Schjerfbeck in foreign languages.

A Biography Rooted in Research

This biography, authored by Marja Lahelma, fills the void by presenting the first-ever comprehensive English-language biography of Helene Schjerfbeck. The demand for insights into Schjerfbeck’s life and art has grown, and this publication addresses the curiosity of both professional enthusiasts and wider audiences. Being available as an online book, it ensures universal accessibility for all those intrigued by her artistic journey.

A Collaborative Endeavor

The genesis of this remarkable book stems from a collaboration between the Ateneum Art Museum and the Finnish National Gallery. Spearheaded by chief curator Anna-Maria von Bons-

Ukraine

Volodymyr Zelenskyy: Smile of every child, every lesson conducted by Ukrainian teachers today is proof that Ukraine will definitely endure – address of President

1 September 2023 - 19:47
Dear Ukrainians, I wish you good health!

What house is this?

Last weeks house:
The Market Hall

PencilSketchApp

dorff, this project has been part of an ongoing research initiative focused on Schjerfbeck's impact. Collaborations with conservators from the Finnish National Gallery have led to fresh insights into the artist's materials and techniques, enriching our understanding of her work.

Beyond Traditional Biographies

What sets Schjerfbeck apart from her contemporaries is her extensive career, spanning from her early formal training at the age of 11 to her passing at 83. This period aligned with the formative years of Finnish identity, where she contributed actively to the evolution of artistic trends. Transitioning from naturalism to modernist expression, she demonstrated a unique artistic vision that defied conventions.

A Portrait of Resilience

Marja Lahelma's biography captures Schjerfbeck's indomitable spirit, dispelling earlier portrayals of fragility. Rather than an isolated artist, she emerges as a strong, purposeful individual who overcame health challenges to establish a flourishing career. Lahelma presents an artist unburdened by disability, showcasing Schjerfbeck's innovation and self-assuredness.

Illuminating Artistic Evolution

The book is divided into six chapters, each spotlighting a distinct phase in Schjerfbeck's life and artistic journey. Drawing from archival materials, letters, sketches, and artworks, Lahelma meticulously traces Schjerfbeck's evolution, from her prodigious beginnings recognized by her governness to her influential years as a professional artist.

A Contribution to Art History

In unveiling Schjerfbeck's story, this biography transcends individual narrative to illuminate broader aspects of Finnish art history. It underscores the artist's interconnectedness with the global art scene, demonstrating the significance of her contributions in the context of modernism.

A Testament to a Bold Visionary

In "Helene Schjerfbeck: An Artist's Life" we encounter an artist who defied conventions, blazed her own trail, and enriched Fin-

nish art history in the process. This book, made possible by the Jane and Aatos Erkkö Foundation, has been meticulously curated to offer a fresh perspective on a luminary who deserves her place among the world's finest artists.

Download here:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_screen.pdf

Ateneum

Hugo Simberg's photographs and art

Hugo Simberg (1873–1917) was a Finnish painter and graphic artist, but also a prolific photographer.

The Fokus Gallery exhibition Photos and art by Hugo Simberg shows the artist's photographs, prints and paintings side by side. The exhibition, to be staged in a single gallery, celebrates Simberg, with the year 2023 marking the 150th anniversary of the artist's birth. The exhibition will be on display from 19 September to 17 December 2023.

Causerie

It's cheap to think

Honorable company, ladies and gentlemen, and all of you who are here to listen to my imaginable ramblings. Today we're going to dive into the fascinating world of the brain's economy and its re-

markable ability to think through existence without burning a fortune in energy.

You may have heard it said that the brain is like a constantly pulsing power plant, an electrical monster that guzzles energy faster than a student at a free buffet. But wait, now is the time to turn the page on the energy spreadsheet and discover the amazing fact: the brain is actually a rather modest consumer of energy!

Just think about this: the brain accounts for only one fifth of the total energy consumption in our dear body. It's like it's the CFO in charge of our biological company, telling our other organs: "Hey, hey, guys, calm down now. We've got to conserve energy here!"

But now comes the most impressive part - and this is where it gets really exciting - no matter how much we think, analyze, and brainstorm, the brain's energy level seems to remain unchanged. So, here we have it: a brain that thinks, ponders and concocts brilliant ideas, all while barely touching a fin in terms of energy expenditure. It's like watching a low-energy magician conjure up thoughts out of thin air.

What conclusions can we then draw from this energetic mystery? Well, my friends, it seems that thinking is the ultimate economic activity. It's like we have our own built-in power plant, a little thought generator that spins golden threads of ideas without emptying our mental wallet. We can sit here, think about life's big questions, and still have more

than enough energy left to plan what to eat for dinner.

And then we have the bizarre paradox that the more we think, the less energy is actually used for each thought. The brain becomes like a fine-tuned economic machine, a thought Tesla if you will, which performs better and more efficiently the more it is trained.

So my dear friends, the next time you sit there pondering the mysteries of life, remember that you are not just some thinking beings. You are energy efficient, brain gymnastics masters who take the economy to new heights every time you weave a thought together.

So, keep thinking, brainstorming and analyzing - you can be sure that your brain's energy calculation will never leave you with an unbalanced budget. Thanks and goodbye!

Ballet

Swan Lake

Swan Lake is the world's most famous ballet, which combines Tchaikovsky's magnificent music with a visual world of iconic beauty. It also has a long history at the Finnish National Ballet, where it was performed as its first production a hundred years ago.

A short story about the ballet Swan Lake:

Composer: Pyotr Ilyich Tchaikovsky

History: Swan Lake is a bal-

Image of the week

Sea Buckthorn, a rich source of vitamin C

Astronomic Picture of the week

Northern Pluto

Image Credit: [NASA](#), [Johns Hopkins Univ./APL](#), [Southwest Research Institute](#)

Explanation: Gaze across the frozen canyons of northern Pluto in this contrast enhanced color scene. The image data used to construct it was acquired in July 2015 by the New Horizons spacecraft as it made the first reconnaissance flight through the remote Pluto system six billion kilometers from the Sun.

Dismantling silos seen through Siilolive

Vaasa's concrete silos were built in 1958-63. There was a mill near them, which was then closed in 1992. The silos have not been used since then. Twenty years ago, student apartments were planned for silos. A great idea, but the obstacle was the mushroom growth on the concrete structures. - This picture was taken on August 28..

Now the dismantling of the silos has started, at the end of April this year. With the help of a webcam, you can monitor how the dismantling is progressing.

The webcam can be found here:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

let composed by Russian composer Pyotr Ilyich Tchaikovsky in 1875-76. Despite its initial failure, it is now one of the most popular ballets of all time.

In 1895, Marius Petipa and Lev Ivanov revised the choreography and the ballet was revived at the Mariinsky Theatre in St. Petersburg. This production was a success and became the basis for all future productions of Swan Lake. The ballet has been adapted and reinterpreted many times over the years. Some of the most famous productions include those by George Balanchine, Rudolf Nureyev, and Matthew Bourne.

The ballet was originally choreographed by Julius Reisinger and premiered at the Bolshoi Theatre in Moscow on March 4, 1877. However, the production was not a success and was withdrawn after only three performances.

Here are some additional facts about Swan Lake:

The ballet is set in a mythical kingdom and features a cast of swans, princes, and princesses.

The music is full of beautiful melodies and harmonies, and the choreography is graceful and expressive.

Swan Lake has been adapted into many different forms, including films, operas, and musicals.

The ballet is still performed all over the world today, and it continues to be a popular choice for both professional and amateur dancers.

The ballet will be performed at the Helsinki Opera House from 9/9/23. Ticket prices range from €20 to €122.

If you don't have the opportunity to watch the ballet there - don't worry, you can also watch it at Yle Areena, i.e. here:

<https://areena.yle.fi/1-50944917>

Humour

Healthy advice. The priest notices that most of the audience is sleeping and that one of them has started snoring heavily, which is why he raises his voice and says: — Wouldn't someone be so good as to wake up that snoring brother of ours so that the others could sleep in peace.

Love. Young man: — I love you madly! Miss: — Then it is best that you turn to my father. He is a doctor for the mentally ill.

Next week: Bandit beaf

Advertise in Wasa Daily

Being among the first to advertise in this historic and hyper-modern daily may have some PR value.

The advertising price is 6 €/gap millimetre. Standard ads are cheaper (25 mm high = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Repeated ads = 30% discount. Send ads to

wasadagblad@gmail.com

From our readers

We very much welcome submissions from our readers. Comments, stories, memories, debate, news from home. Probably this will be the most important part of this spring paper. But space is limited, so please write as short as possible! **So please send posts to:**

wasadagblad@gmail.com

WASA DAILY
wasadagblad@gmail.com

Photo Supplement

Suomen kohtalo päätettiin Oravaisissa
Finlands öde avgjordes i Oravais
The fate of Finland was decided in Oravais
В Ораваісі вирішувалася доля Фінляндії

Suomen kohtalo päätettiin Oravaisissa

Finlands öde avgjordes i Oravais

Oravaisin taistelu 14.9.1808 ratkaisi Suomen kohtalon. Kaksi armeijaa, ruotsalais-suomalainen ja venäläinen, kohtasivat toisiaan, molemmissa noin 6000 sotilasta ja molemmilla osapuolilla oli noin 1000 tapettua tämän yhden päivän aikana. Ruotsalais-suomalainen armeija hävisi taistelun ja vetäytyi pohjoiseen aina Torneoon asti, ja lopputuloksen, Venäjälle kuuluvan autonomisen Suomen, tiedämme kaikki.

Miten olisi mennyt, jos ruotsalais-suomalainen armeija C.J Adlercreutzin johdolla olisi voittanut? Voitettu Venäjän armeija ei olisi enää kyennyt aloittamaan hyökkäystä. Ruotsi olisi lähettänyt vahvistuksia, ja ”rintama” olisi luultavasti vakiintunut jonnekin Vaasan ja Kristiinankaupungin väliin. Ruotsilla ei olisi ollut voimaa valloittaa Etelä-Fidnlandia takaisin.

Jos Ruotsi ja Venäjä olisivat tehneet rauhan tässä tilanteessa, Suomi olisi jakautunut. Pohjanmaa ja Pohjois-Suomi kuuluisivat edelleen Ruotsille ja Etelä-Suomi Venäjälle. Yhtenäistä Suomea ei olisi enää ollut. Edellytyksiä vahvalle suomalaiselle identiteetille ei olisi ollut olemassa. Tämän päivän

Suomi olisi ollut täysin erilainen kuin nykyinen.

Nämä kuvat on otettu taistelulentällä ja sen ympäristössä Oravaisissa. Historialliset kuvat ovat kirjasta ”Striden om Finland 1808-1809”, joka löytyy täältä: <http://runeberg.org/stridfin/> ja ”Finnish War 1808-1809”, löytyy täältä: <http://runeberg.org/finskakr/0001.html>

Slaget i Oravais den 14 september år 1808 avgjorde Finlands öde. Två armeer, den svenskfinländska och den ryska stod emot varandra, båda med omkring 6000 soldater och båda sidorna hade omkring 1000 stupade under denna enda dag. Den svenskfinländska armen förlorade slaget och drog sig slagen norrut ända till Torneo, och slutresultatet känner vi alla till, ett autonomt Finland tillhörande Ryssland.

Hur skulle det ha gått om den svenskfinländska armén under C.J Adlercreutz hade vunnit? Den slagna ryska armen skulle inte mera ha orkat med någon offensiv. Sverige skulle ha sänt förstärkningar, och ”fronten” skulle sannolikt ha stabliserat sig kanske någonstans mellan Vasa och Kristinestad. Sverige skulle inte ha haft kraft att återerövra södra Fidnland.

Hade Sverige och Ryssland i denna situation slutit fred skulle Finland ha delats. Österbotten och norra Finland skulle fortsättningsvis ha hört till Sverige, och södra Finland till Ryssland. Inget enhetligt Finland skulle mera ha funnits. Förutsättningarna för en stark finländsk identitet skulle inte ha infunnit sig. Dagens

Finland skulle ha varit helt annorlunda än det vi har idag.

Dessa bilder togs på slagfältet och dess omgivning i Oravais. De historiska bilderna är från boken ”Striden om Finland 1808-1809” som hittas här: <http://runeberg.org/stridfin/> och ”Finska kriget 1808-1809”, som hittas här: <http://runeberg.org/finskakr/0001.html>

The fate of Finland was decided in Oravais

The Battle of Oravais on September 14, 1808 decided the fate of Finland. Two armies, the Swedish-Finnish and the Russian, faced each other, both with around 6000 soldiers and both sides had around 1000 killed in this single day. The Swedish-Finnish army lost the battle and retreated north all the way to Torneo, and we all know the end result, an autonomous Finland belonging to Russia.

How would it have gone if the Swedish-Finnish army under C.J Adlercreutz had won? The defeated Russian army would no longer have been able to mount an offensive. Sweden would have sent reinforcements, and the "front" would probably have stabilized perhaps somewhere between Vasa and Kristinestad. Sweden would not have had the strength to reconquer southern Finland.

Had Sweden and Russia made peace in this situation, Finland would have been divided. Ostrobothnia and northern Finland would continue to belong to Sweden, and southern Finland to Russia. There would no longer have been a unified Finland. The conditions for a strong Finnish identity would not have existed. Today's

Finland would have been completely different from what we have today.

These photos were taken on the battlefield and its surroundings in Oravais. The historical images are from the book "Striden om Finland 1808-1809" found here: <http://runeberg.org/stridfin/> and "Finnish War 1808-1809", found here: <http://runeberg.org/finskakr/0001.html>

In Ukrainian

В Оравайсі вирішувалася доля Фінляндії

Битва під Оравайсом 14 вересня 1808 р. вирішила долю Фінляндії. Дві армії, шведсько-фінська та російська, зіткнулися одна з одною, обидві мали близько 6000 солдатів, і обидві сторони мали близько 1000 убитих за один день. Шведсько-фінська армія програла битву й відступила на північ аж до Торнео, і всі ми знаємо кінцевий результат — автономна Фінляндія, що належить Росії.

Як би все було, якби перемогла шведсько-фінська армія під командуванням К. Й. Адлеркрейца? Розбита російська армія вже не змогла б здійснити наступ. Швеція надіслала б підкріплення, і «фронт», ймовірно, стабілізувався б десь між Васою та Крістінестадом. У Швеції не вистачило б сил відвоювати південну Фінляндію.

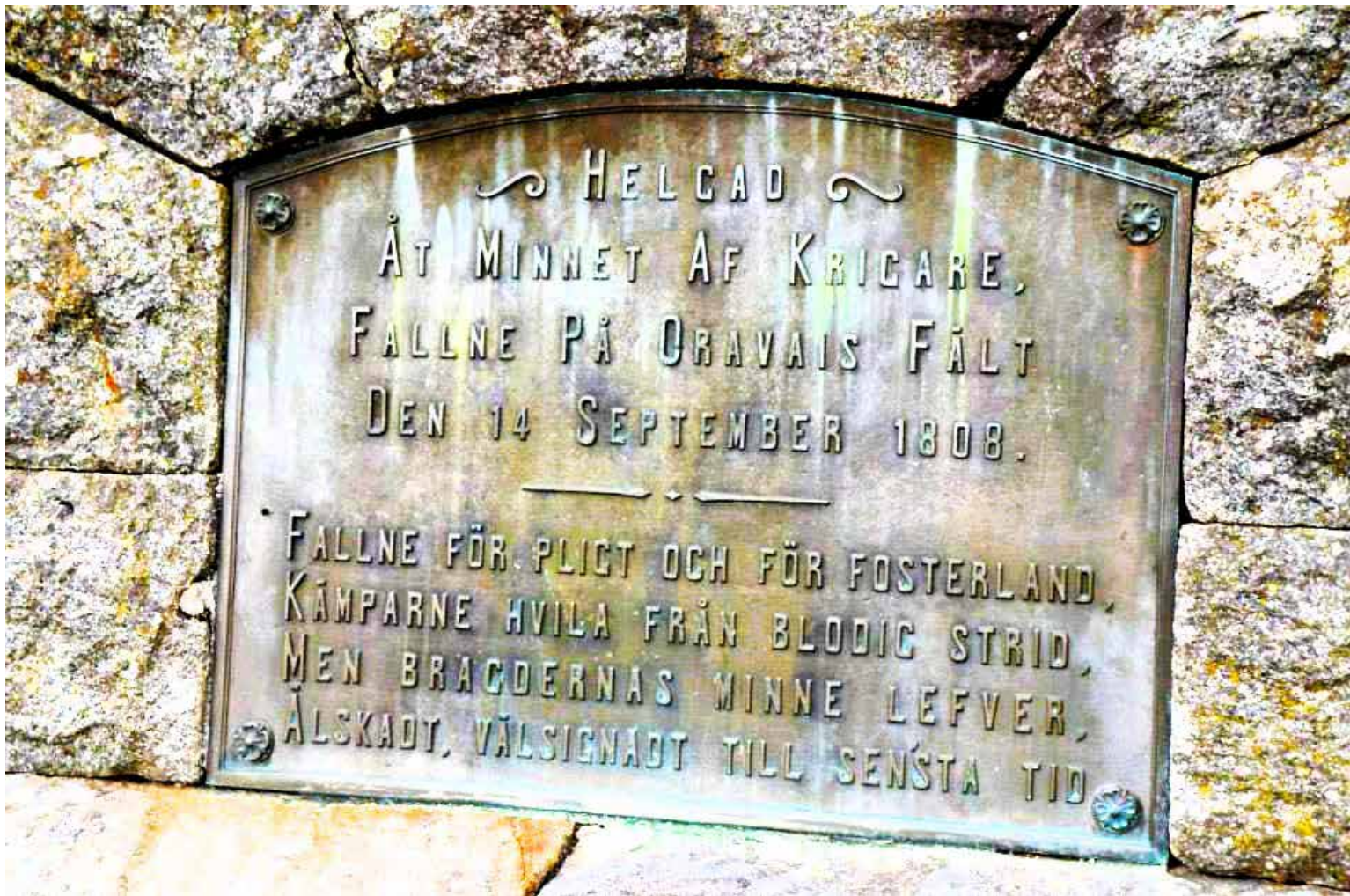
Якби Швеція та Росія уклали мир у цій ситуації, Фінляндія була б розділена. Остроботнія та північна Фінляндія продовжуватимуть належати Швеції, а південна Фінляндія — Росії. Об'єднаній Фінляндії вже не було б. Умов для сильної фінської ідентичності не існувало б. Сьогоднішній

Фінляндія була б зовсім іншою, ніж ми маємо сьогодні.

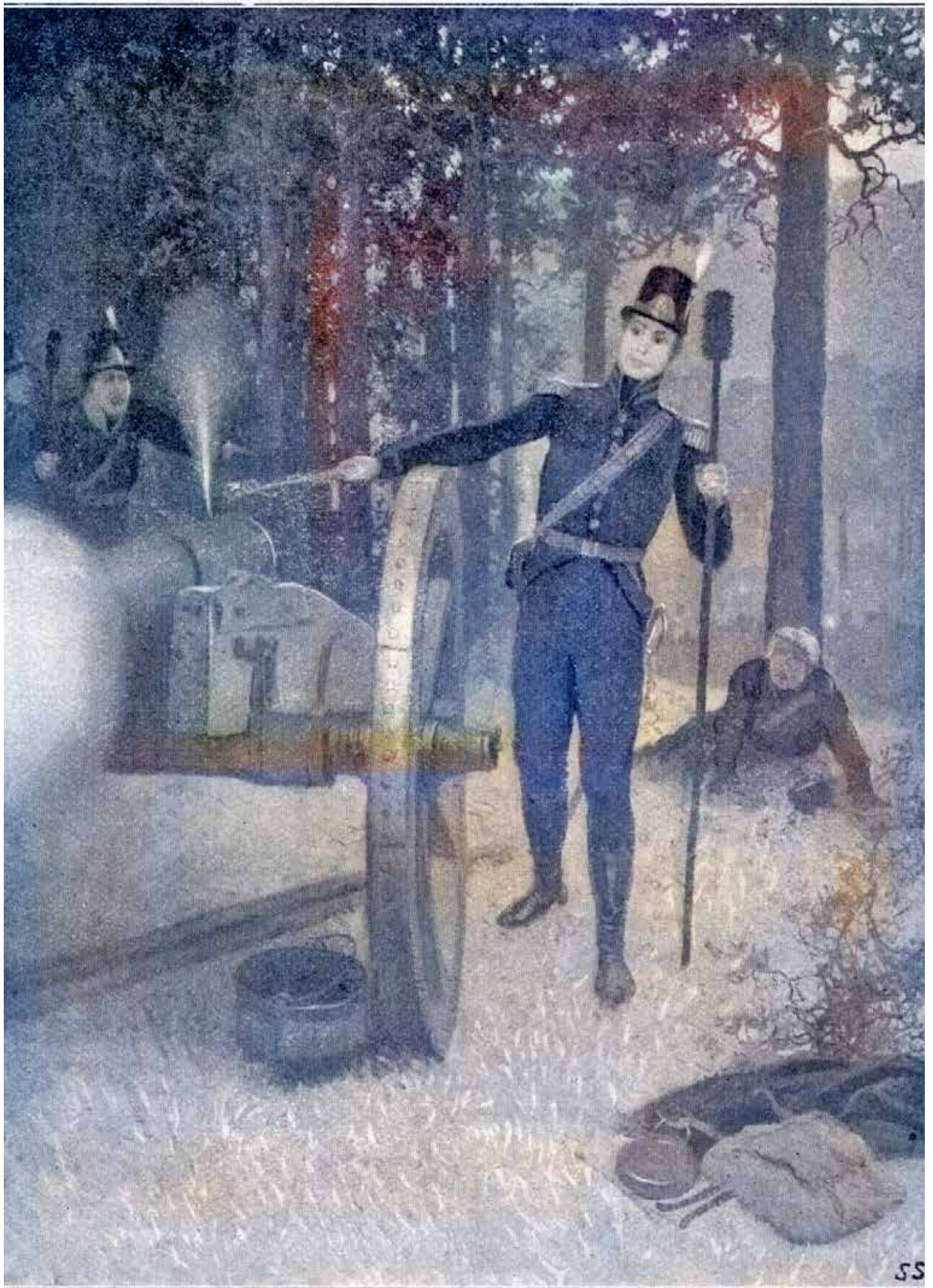
Ці фотографії зроблені на полі бою та його околицях в Оравайсі. Історичні зображення взято з книги «Striden om Finland 1808-1809» тут: <http://runeberg.org/stridfin/> та «Finnish War 1808-1809» тут: <http://runeberg.org/finskakr/0001.html>

Carl Johan Adlercreutz
Finnischer General Major
K. J. Adlercreutz.

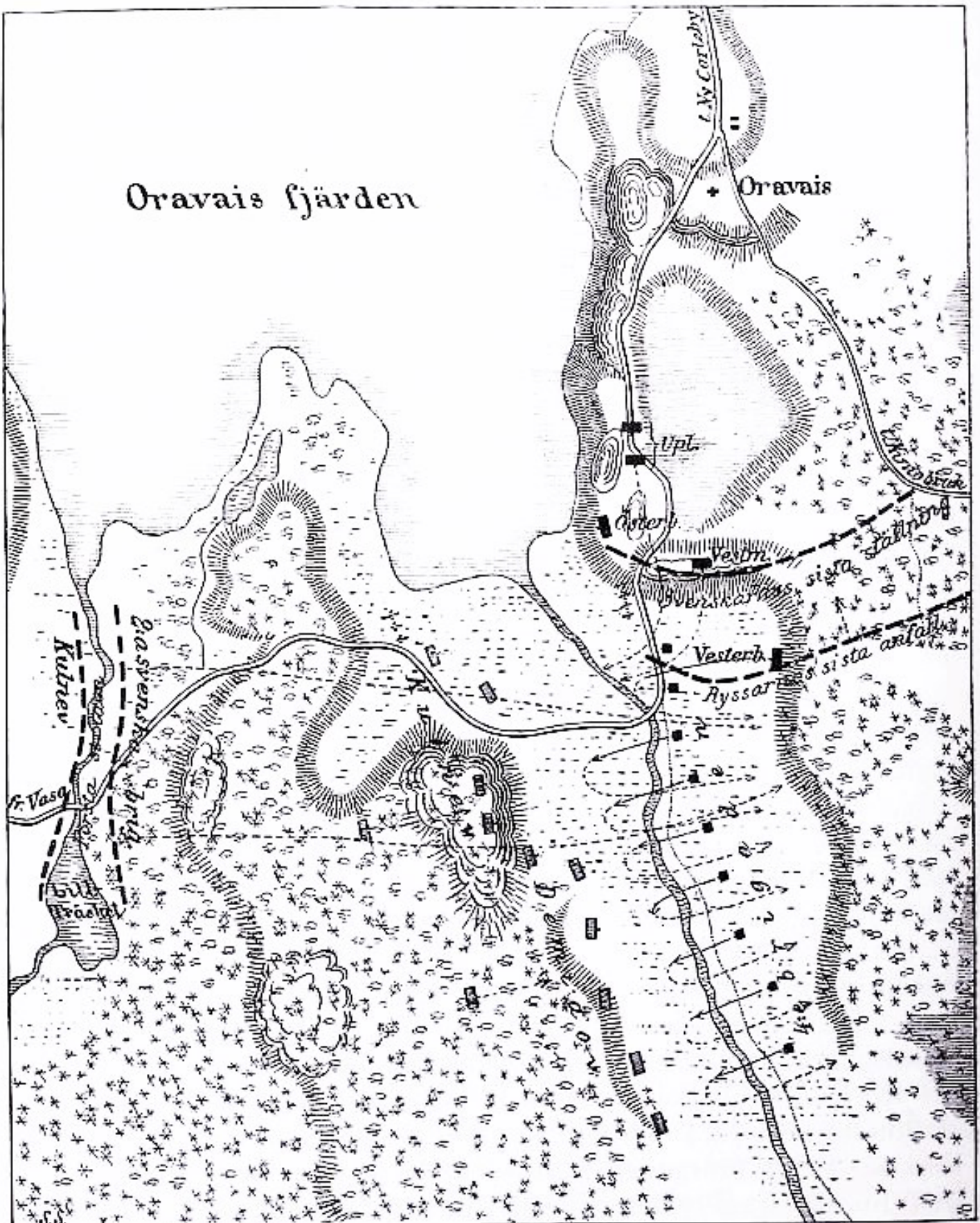

Slagfältets restaurang - Taistelutantereen ravintola

Oravais fjärden

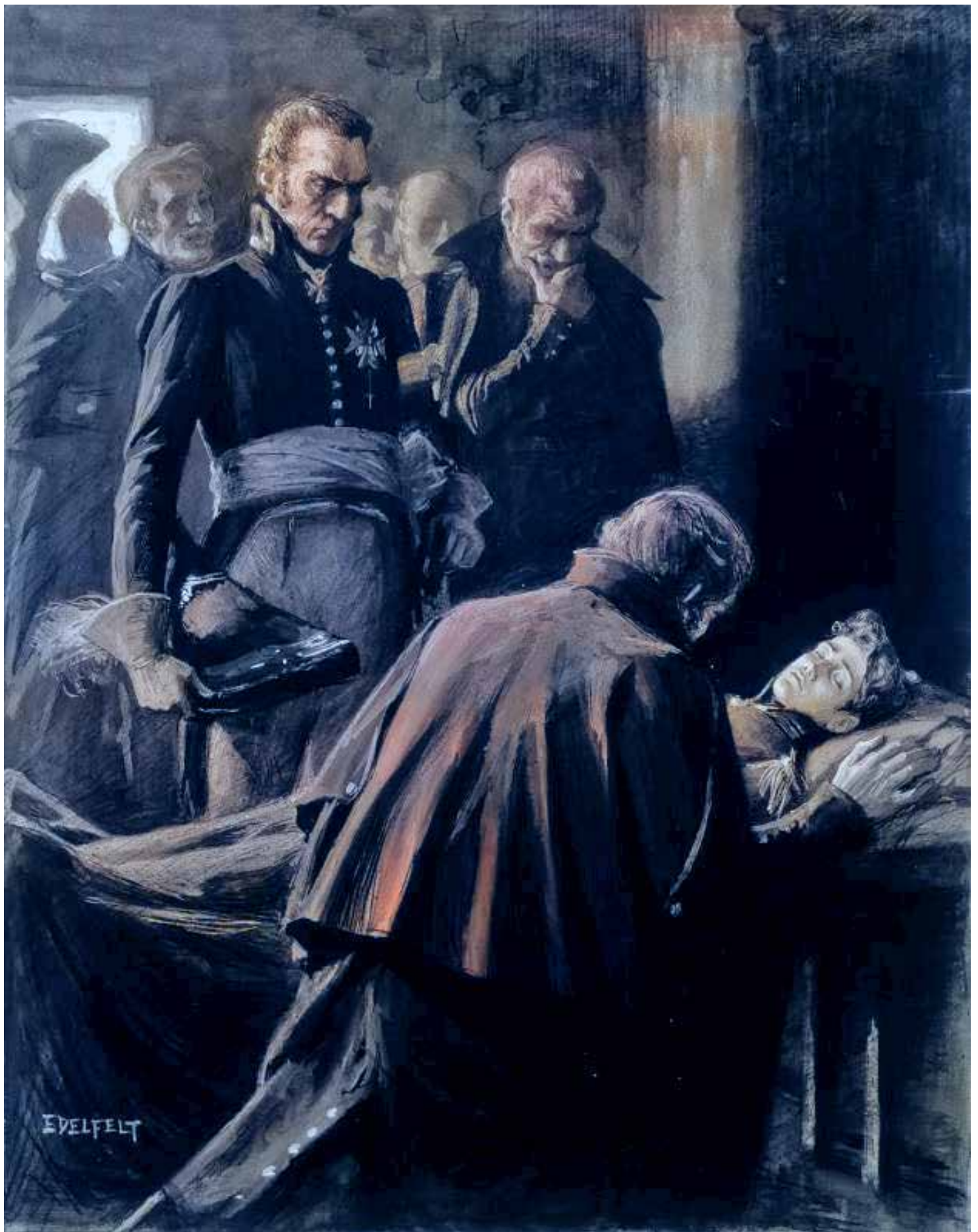

■ *Svenskarnas sista anfall.*
 ■ *Ryskarnas sista anfall.*

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 1000 1000 Meter.

Slaget vid Oravais.

Kartan XI. Trakten invid Oravais.

Vilhelm von Schwerinin kuolinvuoteella
Vid Wilhelm von Schwerins dödsbädd
At Wilhelm von Schwerin's deathbed